

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ ΛΒ' | ΙΩΑΝ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ — ΤΗΛ. 72.18.308 | 1/15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1983 | ΑΡΙΘ. 15-16

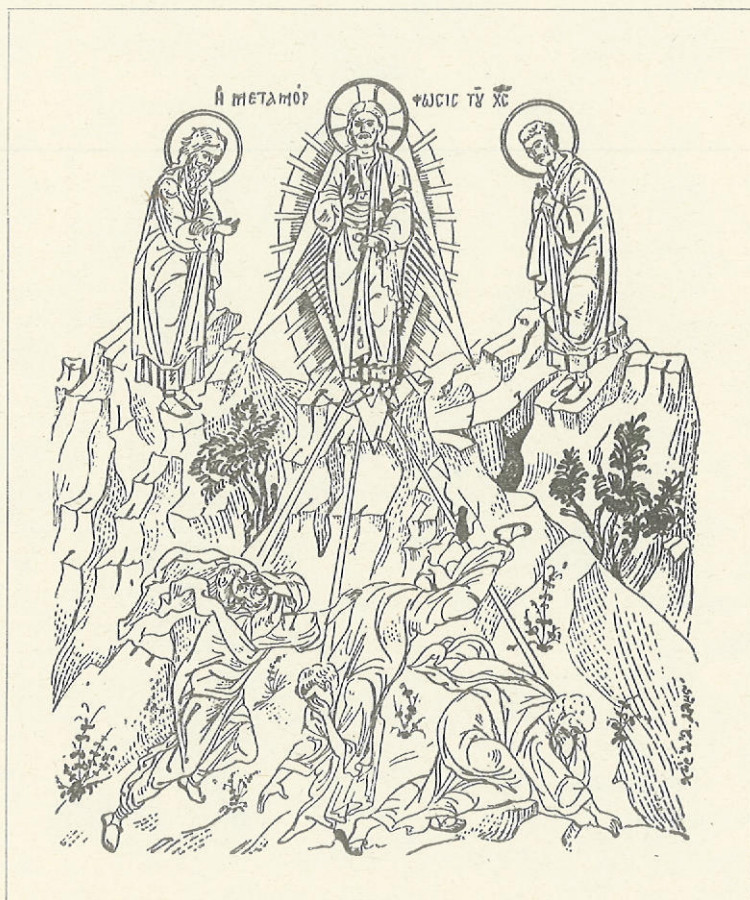
== ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ==

Ἡ Θεία Μεταμόρφωσις. — Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Καθηγητοῦ Παν(μίου) Ἀθηνῶν, Ἡ ἐσότης τῆς Μεταμορφώσεως. — Τάκης Ψαράκης, Ἐκκλησιαστικός Τύπος: ἓνα δυναμικὸ μέσο διάδοσης ἰδεῶν. — Ἰ. Μ. Χατζηφώτης, Ἐκτιμήσεις καὶ διαπιστώσεις γιὰ τὸν ἐκκλησιαστικὸ Τύπο. — Δημήτρη Φερούση, Ὁ ἐκκλησιαστικὸς Τύπος καὶ ἡ κατοχύρωση τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας. — Ἀλέξανδρου Μ. Σταυροπούλου, Λέκτορος Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, Ποιμαντικὸ τάκτ. — Ἀβῆ Δωροθέου, Ποιμαντικὴ φαντασία σὲ μείζονα καὶ ἐλάσσονα κλίμακα. — Νέστορα Μάτσα, Ἐπάλξεις τῆς ζωντανῆς Ρωμοσύνης. — Ἰ. Μ. Χατζηφώτης, Ὁ ἐλληνορθόδοξος ἐκκλησιαστικὸς Τύπος σήμερα. — Ἐπίκαιρα.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Ἀθῆναι, Ἰαρίου 1 — Τηλ.
72.10.734 • Προϊστάμενος Τυ-
πογραφείου: Ἰωάννης
Μιχαήλ, Ἀναστασία 3,
Ζωγράφου. Τηλ. 77.87.978.

Η ΘΕΙΑ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ

«Τί δὲ σημαίνει τὸ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν; Τοῦτο θέλει νὰ εἴπῃ, ὅτι ὁ Κύριος, ἐφ' ὅσον εὐρίσκειτο κάτω μὲ τοὺς ἄλλους Μαθητὰς καὶ τοὺς ἀνθρώπους, ἦτο ταπεινὸς τῷ σχήματι ἢ το τῇ ἀληθείᾳ κατηφὴς καὶ σκυνθρωπός, ἐφαίνετο ὡς πτωχὸς καὶ πένης· πτωχὸς μὲν, διότι ἀπὸ Θεοῦ ἔγινεν ἄνθρωπος, ἀπὸ Βασιλεὺς δοῦλος καὶ ἀπὸ πλούσιος πένης· πένης δὲ διότι δὲν εἶχεν οὐτε τὴν καθημερινὴν τροφὴν νὰ φάγῃ. Ἐπειδὴ λοιπὸν τοιοῦτος ἐφαίνετο καὶ ἦτο καὶ περιεπάτει εἰς τὴν γῆν, εἰς δὲ τὸ ὄρος, ὅταν ἀνέβῃ, ἐφάνη Θεός, ἐξουσιαστής, Βασιλεὺς, ὅλος φῶς, ὅλος λαμπρότης, διὰ τοῦτο λέγει ὁ Εὐαγγελιστής, ὅτι μετεμορφώθη, ἦτοι ἥλλαξεν ἡ μορφή του, ἔμπροσθεν τῶν Μαθητῶν...».

(Ἰωάννης ὁ Λαμασκηνός)

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ

Τοῦ κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ
Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ὁ μήνας Αὐγουστος δὲν ἐπισημαίνεται μόνον ἰδιαίτερα ἀπ' τῆς δόξας τῆς Παναγίας, τῆς ὁποίας ἡ ἔνδοξη κοίμησις πραγματοποιήσῃ τὴν προφητεία τοῦ ψαλμοδοῦ, κατὰ τὴν ὁποία παρίσταται ἡ βασίλισσα στὰ δεξιὰ τοῦ Υἱοῦ τῆς «ἐν ἱματισμῷ διαχρύσω περιβεβλημένη, πεποικιλμένη», γιὰ νὰ μεσιτεύῃ καὶ γιὰ νὰ προετοιμάσῃ καὶ γιὰ μᾶς ἀνάλογη δόξα.

Ὁ μήνας Αὐγουστος φέρνει ἐπὶ πλέον μπροστὰ στὰ μάτια τῶν πιστῶν τὶς ἀνταύγειες τῆς θείας αὐτῆς δόξας, ὅπως αὐτὴ ἀποκαλύφθηκε καὶ στὴν Μεταμόρφωση τοῦ Κυρίου. Ὁ μέγας αὐτὸς σταθμὸς στὴν ἐπίγεια πορεία τοῦ Θεανθρώπου ἦταν ἀκριβῶς ἡ ἀποκάλυψις τοῦ μεγαλείου, μὲ τὸ ὁποῖο τιμήθηκε ἡ ἀνθρωπίνη φύσις στὸ πρόσωπο τοῦ Θεανθρώπου καὶ τὸ ὁποῖο ἐπιφυλάσσεται σὲ ὅλους, ὅσοι θὰ ἐπιδιώξουν τὴ «μέθεξι» τῆς ζωῆς τοῦ Σωτῆρος μέσα στὴ λειτουργικὴ καὶ μυσταγωγικὴ ἀτμόσφαιρα τῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ ὅτι τὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου ἀποκαλύφθηκε λαμπρὸ καὶ ἀκτινοβόλο ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἔγιναν «λευκὰ ὡς τὸ φῶς», ἀπαστρέφοντες καὶ ἀκτινοβολώντας οὐράνιες καὶ θεῖες μαρμαρυγές, ἦταν ἀκριβῶς ὁρατὰ σύμβολα, μὲ τὰ ὁποῖα καὶ μέσα στὰ ἐπίγεια πλαίσια ἀποκαλύφθηκε γιὰ λίγο ξεκάθαρα ἡ θεία δόξα, πὺλὸς τὸν πέπλο τοῦ θείου μυστηρίου τῆς ἐνσαρκώσεως ἦταν κρυμμένη γιὰ τοὺς πολλοὺς στὸ ταπεινὸ ἐπίγειο σκῆνωμα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως.

★

Γιὰ τὸ ὅτι προϋπῆρχε στὸν Θεάνθρωπο ἡ δόξα αὐτὴ πρὶν ἀπ' τὴ Μεταμόρφωσί Του ὁμιλεῖ διεξοδικὰ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς στὸν σχετικὸ λόγο του: «Μεταμορφώνεται, — λέγει—, μπροστὰ στοὺς μαθητὲς Ἐκεῖνος, πὺλὸς πάντοτε εἶναι δοξασμένος καὶ

λάμπει μὲ τὴν ἀστραπὴ τῆς θεότητος. Διότι, ἐφ' ὅσον γεννήθηκε χωρὶς ἀρχὴ ἀπ' τὸν Πατέρα, κατέχει ὡς ἰδικὴν Του τὴν χωρὶς ἀρχὴ φυσικὴ ἀκτῖνα τῆς Θεότητος, χωρὶς νὰ λάβῃ ἐκ τῶν ὑστέρων τὴν ὑπαρξὶ ἢ τὴ δόξα. Γιατὶ προέρχεται μὲν ἀπ' τὸν Πατέρα, ἀλλ' ὑπάρχει χωρὶς ἀρχὴ καὶ ἐκτὸς χρόνου, κατέχοντας ἰδικὴν Του τὴ λαμπρότητα τῆς δόξας... Μεταμορφώνεται λοιπὸν, ὅχι ἀφοῦ τυχὸν ἔλαβεν ἐπὶ πλέον ἐκεῖνο, πὺλὸς δὲν ἦταν προηγουμένως, ἀλλὰ παρουσιάζοντας στοὺς ἰδικούς Του μαθητὲς ὡς φανερὸ ἐκεῖνο, πὺλὸς ἦταν αὐτός, διανοίγοντας τὰ πνευματικὰ τοὺς μάτια καὶ μεταβάλλοντας αὐτοὺς ἀπὸ τυφλοὺς σὲ βλέποντες» («Ἐμπροσθεν τῶν μαθητῶν μεταμορφοῦται ὁ αἰὼς ὡσαύτως δεδοξασμένος καὶ λαμπρὸν τῇ ἀστραπῇ τῆς Θεότητος. Ἀνάρχος μὲν γὰρ ἐκ Πατρὸς γεννηθείς, τὴν φυσικὴν ἀκτῖνα ἀναρχὸν κέκτηται τῆς θεότητος, οὐχ ὕστερον τὸ εἶναι, οὐδ' αὖ τὴν δόξαν προσλαμβάνόμενος. Ἐκ Πατρὸς μὲν γὰρ, ἀλλ' ἀνάρχος καὶ ἀχρόνως ἐστὶ, τὴν οἰκείαν κεκτημένος τῆς δόξης τὴν λαμπρότητα... Μεταμορφοῦται τοίνυν, οὐχ ὁ οὐκ ἦν προσλαβόμενος, ἀλλ' ὅπερ ἦν τοῖς οἰκείοις μαθηταῖς ἐκφανόμενος, διανοίγων τούτων τὰ ὄμματα καὶ ἐκ τυφλῶν ἐργαζόμενος βλέποντας») (Migne Ἐ.Π. 96, 654).

★

Γι' αὐτὴ τὴ θεία δόξα εἶναι προορισμένη καὶ κάθε ἀνθρωπίνη ὑπαρξίς, πὺλὸς θὰ συμμετάσχη στὸ μυστήριον τῆς θείας Του Μεταμορφώσεως καὶ τῆς ἐκ νεκρῶν Ἀναστάσεως. Μέσα στὸ μυστήριον αὐτὸ ἀκόμη καὶ τὸ φθαρτὸ σῶμά μας θὰ δοξασθῇ. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς «μετασχηματίζει τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ» (Φιλιπ. γ', 21).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ :
ΕΝΑ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΜΕΣΟ ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΙΔΕΩΝ (*)

Тоӱ к. ТАКН ПСАКН

Μακαριώτατε, Σεβασμιώτατοι, Πανοσιολογιώ-
τατοι. Κύριε Ὑπουργέ, Κύριε Γενικὲ Γραμματέα Τύ-
που καὶ Πληροφοριῶν.

Εἶναι ἡ πρώτη φορὰ πὺν πραγματοποιεῖται μιὰ παρόμοια ἐκδήλωση... Μέσα στὸ χῶρο πὺν ξεκινᾷ ἡ ἐπικοινωνία τῆς πολιτείας, φιλοξενεῖται τὸ ἔντυπο ὄλικὸ πὺν ἐκδίδουν τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία. Δειγματοληπτικὴ εἶναι βέβαια ἡ συγκέντρωση τοῦ ὄλικοῦ πὺν ἔγινε μὲ τὴ φροντίδα τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ καλύπτει τρέχουσες περιοδικὲς ἐκδόσεις τῶν Πατριαρχείων, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων. Τὸ ἐρέθισμα γιὰ τοὺς ἐπαγγελματίες δημοσιογράφους ἀλλὰ καὶ τὸ κοινὸ σ' αὐτὴ τὴν ἐκδήλωση εἶναι τὰ ἴδια τὰ ἐκθέματα. Τίτλοι μὲ περιοδικὴ συχνότητα πὺν καλύπτουν ἓνα μεγάλο εὔρος ἐνδιαφερόντων. Ἐντυπα πὺν μὲ τὶς κυκλοφορίες τοὺς διεισδύουν καθοριστικὰ καὶ ἐπηρεάζουν ἀποφασιστικὰ τὴν ἑλληνικὴ κοινωνία καὶ οἰκογένεια.

Δὲν ἔχομε συγκεντρωτικούς ἀριθμούς γιὰ τὰ

καταδειχθεῖ τὸ ὕψος τῶν κυκλοφοριῶν τόσο ἐδῶ ὅσο
καὶ στὸ Ἐξωτερικό.

Λείπουν καὶ οἱ ἀναλυτικὲς μελέτες. Ἐκεῖνο, ὅμως, ποὺ εἶναι ὁρατὸ σ' αὐτὴ τὴν αἶθουσα εἶναι ὅτι ὁ εἰδικὸς ἐκκλησιαστικὸς περιοδικὸς Τύπος εἶναι ἓνα δυναμικὸ μέσο διάδοσης ἰδεῶν. Αὐτὸ ὀφείλει νὰ τὸ παραδεχτῇ κάθε ἀντικειμενικὸς παρατηρητὴς ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν στάση ποὺ τηρεῖ ἀπέναντι στὰ ἐκκλησιαστικὰ πρόγμματα.

Κι ἀκριβῶς ἐπειδὴ πολλοὶ εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ἀγνοοῦν τὸ ἀντικείμενο, ἡ ἔκθεσις αὐτὴ φέρνει στὸ προσκήριο τοῦ ἐνδιαφέροντος τὸν ἐκκλησιαστικὸ περιοδικὸ Τύπο, ὅπως μιὰ ἄλλη φορὰ θὰ ἀσχοληθεῖ μὲ τὸν ἐργατικὸν περιοδικὸν Τύπον.

Στὴν ἴδια αὐτὴ ἔκθεσι συνυπάρχουν καὶ κάποιες παλιὲς σπάνιες ἐκδόσεις περιοδικῶν ἐντόπων ποὺ μᾶς παραχώρησαν οἱ συλλέκτες Μάγδα καὶ Λάμπρος Κωστασιώτης.

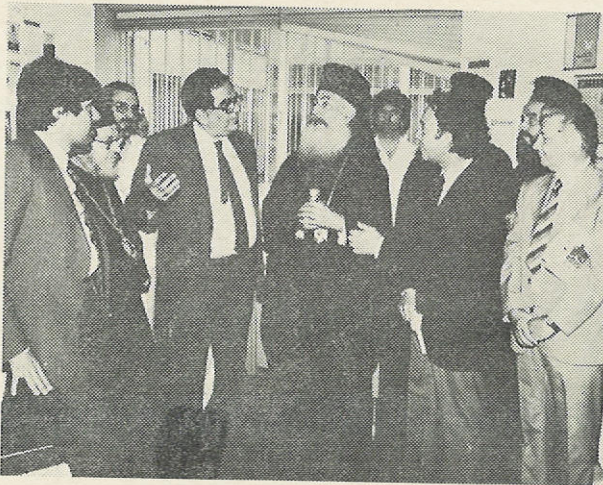
Ἡ ἔκθεσις θὰ διαρκέσει μέχρι καὶ τὴν Παρα-
σκευὴν 24 Ἰουνίου.

Μακαριώτατε, καλῶς ἦλθατε στὸ Πρὲς-Ροῦμ
τοῦ περιοδικοῦ Τύπου.

(*) Προσφώνηση τοῦ Γεν. Γραμματέα τῆς Ἐνώσεως Συντακτῶν Περιοδικοῦ Τύπου στὰ ἐγκαίνια τῆς «Α΄ Ἐκθέσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Τύπου» στίς 24 Ἰουνίου, Ἀκολουθοῦν καὶ ἄλλα κείμενα σχετικὰ μὲ τὴν πρωτότυπη ἐκείνη ἐκδόλωση.

Τίτλοι μερικῶν ἐκκλησιαστικῶν περιοδικῶν καὶ ἐντύπων.

Έκτιμήσεις καί διαπιστώσεις γιά τόν έκκλησιαστικό Τύπο

Τοῦ κ. Ι. Μ. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗ

Μακαριώτατε, Σεβασμιώτατοι, "Αγιε 'Αρχιεπίσκοπε, σεβαστοί Πατέρες,
Κύριε Υπουργέ, Κύριε Γενικέ Γραμματέα, Κυρίες καί Κύριοι,

Αισθάνομαι τήν ανάγκη ἀπό μέρους τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος νά ἐκφράσω τήν ἱκανοποίηση ὅλων ὅσοι ἐργάζονται στά ἐκκλησιαστικά μέσα ἐνημέρωσης γιά τήν ὁργάνωση αὐτῆς τῆς Ἐκθεσης στόν ἐπίσημο αὐτό χώρο, γιατί ἐκδήλο ἦταν ὡς χθές τὸ παράπρόβλεπτο ὅτι ἡ συμβολή τους στόν σύγχρονο ἐλληνικό Τύπο κατὰ κανόνα παραθεωρεῖτο. Τὸ νά ἐκφράσω πρὸς ἑσᾶς κύριε Υπουργέ, πρὸς τὸν κύριο Γενικὸ Γραμματέα Τύπου καὶ Πληροφοριῶν καὶ τὴν Ἑνωσὴ Συντακτῶν Περιοδικῶν Τύπου ἕνα εὐχαριστῶ εἶναι κάτι τὸ πολὺ λίγο καὶ φτωχό, πού δὲν εἶναι δυνατό νά ἀποδώσει τὰ αἰσθήματα χαρᾶς πού ὅλοι ἐμεῖς νιώθουμε τῇ στιγμῇ αὐτῇ.

Μελετώντας κανεὶς τὰ ἐκθέματα τῆς Ἐκθεσης αὐτῆς, πού βασικὰ ἐντοπίζει τὰ ἐνδιαφέροντά της στὰ ἐκδιδόμενα σήμερα περιοδικὰ ἐντυπα ἀπὸ τὴν ἐπίσημη Ἐκκλησία στὴν ἐλληνικὴ γλώσσα, θὰ συναγάγει ἀσφαλῶς ἀξιόλογα συμπεράσματα. Ὅπως εἶναι γνωστὸ ἐκτὸς ἀπὸ τὰ περιοδικὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προβάλλονται καὶ τὰ ἐντυπα πού κυκλοφοροῦν τὰ Ἑλληνορθόδοξα Πατριαρχεῖα καὶ οἱ κατὰ τόπους Ἑλληνορθόδοξες Ἐκκλησίες σὲ ὅλο τὸν κόσμο. Πρόκειται γιὰ ἕνα ἐντυπωσιακὸ ἐκκλησιαστικὸ δημοσιογραφικὸ παρὸν πού συνεχίζει παλαιότατη παράδοση καὶ καταλαμβάνει σημαντικὸτατὴ μερίδα στόν Τύπο ἐν γένει τοῦ ἀπόδημου Ἑλληνισμοῦ, γεγονὸς πού ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸν σπουδαιότατο ἐθνικὸ ρόλο τῆς Ἐκκλησίας ἀνάμεσα στὴν ὁμογένεια ὅπου γῆς.

Θὰ ἤθελα ἐδῶ νά ἀναφέρω χαρακτηριστικὰ ὅτι ἀπὸ κληρικὸ, τὸν λόγιό ἀρχιεπίσκοπο Ἀνθίμο Γαζῆ, ἐκδόθηκε στὰ 1811 στὴ Βιέννη τῆς Αὐστρίας τὸ πρῶτο ἐλληνικὸ περιοδικό, πού δὲν ἦταν, — τὸ ὑπογραμμίζω — ἐκκλησιαστικὸ καὶ ἐξελίχθηκε σὲ σπουδαῖο φιλολογικὸ ὄργανο. Καὶ βέβαια, στὴ συνέχεια ἄλλοι κληρικοί, ὅπως ὁ Νεόφυτος Δούκας, ὁ Θεόκλητος

Φαρμακίδης καὶ ἄλλοι ἀναμίχθηκαν λίγο ἢ πολὺ στὴν πρῶτη περίοδο τῆς ἐλληνικῆς δημοσιογραφίας.

Σήμερα καὶ πάλι ἡ Ἐκκλησία βρίσκεται στὴν πρωτοπορία τοῦ περιοδικοῦ ἐντύπου. Ὁ «Ὁρθόδοξος Παρατηρητής» λ.χ., πού ἐκδίδει ἡ Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς μὲ ἀγγλόφωνο παράρτημα καὶ παράρτημα τῆς Φιλοπτόχου τῆς εἶναι μιὰ ολοκληρωμένη ἐφημερίδα μὲ προσεγμένη σελιδοποίηση, σύγχρονη ἐμφάνιση, πού καταχωρίζει ἀκόμη καὶ γελοιογραφίες καὶ διαφημίσεις. Ἀλλὰ καὶ στόν ἐλληνικὸν χώρο γνωρίζει διάδοση ἀπὸ τὸν ἐκκλησιαστικὸν φορέα ἡ πληροφόρηση μὲ τὴ μορφή ἐφημερίδας. Βλέπετε ἐδῶ τὴν 15νθήμερη ἐφημερίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια», τὴν «Ἑπαλξή» τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, τὴν «Πειραϊκὴ Ἐκκλησία» τῆς Μητρόπολης Πειραιῶς, τὴν «Πληφόρηση» τῆς Μητρόπολης Δημητριάδος κλπ. Εἶναι ἕνας τομέας πού ἀξιοποιούμενος σωστά, μπορεῖ νά δώσει λαμπρὰ ἀποτελέσματα. Στὴν ἴδια κατηγορία ἀνήκουν ὁ «Ἀπόστολος Ἀνδρέας» πού ἐξέδιδε παλαιότερα τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο (ἐκτίθεται ἐδῶ μαζί μὲ τὰ παλιὰ ἐντυπα) καὶ τὰ ἐντυπα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Θυατείρων «Ὁρθόδοξος Κήρυξ», τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Αὐστραλίας «Φωνὴ τῆς Ὁρθοδοξίας», καὶ τῆς Μητρόπολης Κώου «Ὁρθοδοξία», πού βλέπετε στὴν πτέρυγα τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου.

Ἐνα ἄλλο ἐντελὲς σύγχρονο δακτυλογραφημένο εἶδος, πολυγραφημένο ἢ λιθογραφημένο πού συνδυάζει τὴ μορφή τοῦ δελτίου εἰδήσεων καὶ χρονικῶν μὲ τὴν παροχὴ ὕλικου γιά τὸν Τύπο καὶ πού χρῆση του κάνει ἐπίσης ἡ Ἐκκλησία, εἶναι τὸ λεγόμενο «Νιούσλέττερ». Τέτοιο εἶναι ἡ «Ἐπίσκεψις» πού ἐκδίδει στὴ Γενεὴ τὸ Ὁρθόδοξο Κέντρο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου χρησιμοποιώντας ἡλεκτρονικὴ μηχανή, ἡ «Ὁρθόδοξος Μαρτυρία καὶ Σκέψις» τῆς Ἑλληνορθόδοξης Μητρόπολης Γαλλίας, τὸ Πληροφοριακὸ Δελτίο τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κ.ἄ. Παλαιότερα μὲ τὴ μορφή αὐτῇ ἐβγαίνε τὸ Δελτίο Ἐνημερώσεως τῆς Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Ἡ παράδοση τῶν ἐπιστημονικῶν περιοδικῶν τῆς Ἐκκλησίας στίς σελίδες τῶν ὁποίων εἶδαν τὸ φῶς καὶ περισπούδαστες βυζαντινολογικὲς ἐργασίες, συνεχίζεται καὶ στίς μέρες μας μὲ τὸν «Ἐκκλησιαστικὸ Φάρον» καὶ τὰ «Ἀνάλεκτα» τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, τῇ «Νέα Σιδῶν» τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, τῇ «Θεολογία» τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν «Ἐκκλησία καὶ Θεολογία» τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Θυατείρων, τὸ «Ὑδωρ ἐκ Πέτρας» τῆς Μητρόπολης Πέτρας στὴν Κρήτη, τὴν «Κληρονομία» τοῦ Πατρ. Ἰδρύματος Πατερικῶν Μελετῶν» στὴ Θεσσαλονίκη κ.λπ.

Ἕνας ἄλλος τομέας, ὅπου ἡ Ἐκκλησία προηγείται καὶ αὐτῆς τῆς Πολιτείας εἶναι ὁ βιβλιογραφικός. Τὴν ὥρα, ποὺ δὲν διαθέτουμε τρέχουσα, ἐθνικὴ βιβλιογραφία, ἡ «Θεολογία» ἐδίδει τακτικά, — κυκλοφόρησε ἤδη ὁ τρίτος τόμος —, τὴν «Ἑλληνικὴ Θεολογικὴ Βιβλιογραφία» μὲ τὴ μορφή περιοδικῆς ἐκδόσης καὶ ἐπιστημονικὴ βιβλιογράφηση τῶν σχετικῶν αὐτοτελῶν ἐκδόσεων καὶ δημοσιευμάτων.

Πρέπει νὰ εἰπωθεῖ ὅτι ἓνα ἀπὸ τὰ ἐκκλησιαστικὰ περιοδικὰ ἔντυπα, ἡ «Φωνὴ Κυρίου», ποὺ σύντομα ὅπως γνωρίζουμε πρόκειται νὰ ἀνανεωθεῖ τεχνικά, κατέχει τὸ ρεκόρ κυκλοφορίας ἀνάμεσα σὲ ὅλα τὰ ἑλληνικὰ περιοδικὰ ἔντυπα καὶ ἡμερησίως. Κυκλοφορεῖ σὲ 400.000 ἀντίτυπα!

Οἱ ραγδαῖες τεχνολογικὲς ἐξελίξεις τῆς ἐποχῆς μας ἔχουν ἀξιοποιηθεῖ ἀπὸ ἀρκετὰ περιοδικὰ τῆς Ἐκκλησίας. Ἔτσι βλέπομε ἔντυπα τῶν σὺν τὸ τριμηνιαῖο ὄργανο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας «Πάντα τὰ ἔθνη» μὲ ἐξ ὁλοκλήρου ἐγχρωμὴ ἐκτύπωση καὶ ἐκδοτικὴ ἐμφάνιση ἐφάμιλλη τῶν καλύτερων εὐρωπαϊκῶν ἐντύπων ἢ σὺν τὸ ἀγιορείτικο «Πρωτότυπον», ποὺ συνεχίζει τὴν παράδοση τοῦ ἀγιορείτικου Τύπου (γι' αὐτὸν ἔχει διατεθεῖ εἰδικὴ πτέρυγα) μὲ σοβαρότητα καὶ σύγχρονη ἐμφάνιση.

Ἕνα ἀκόμη ἀξιοπαρατήρητο φαινόμενο εἶναι ἡ σχεδὸν ὁλοκληρωτικὴ ἐξάπλωση τῆς χρήσης τῆς ζωντανῆς δημοτικῆς μας γλώσσας, — ἃς μὴν ξεχνοῦμε ὅτι πολλοὶ φωτισμένοι δημοτικιστὲς τῆς Τουρκοκρατίας ξεπέδησαν ἀπὸ τίς τάξεις τοῦ κλήρου, — στὰ ἐκκλησιαστικὰ ἔντυπα. Ἀκόμη καὶ ἐπίσημα δελτία, ὅπως ὁ «Ἀπόστολος Βαρνάβας» τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, ἔχουν καθιερώσει ὡς γλώσσα τοὺς τῇ δημοτικῇ, ἐνῶ καὶ τὸ ἐπίσημο δελτίο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Ἐκκλησία» δημοσιεύει πιά κείμενα γραμμένα στὴ δημοτικὴ (τὸ παράρτημά του, «Ὁ Ἐφημέριος», συντάσσεται ὁλόκληρο στὴ δημοτικῇ).

Δὲν θὰ πρέπει νὰ παραλείψω τὴν ἀναφορὰ τῶν περιοδικῶν δελτίων τῶν Ἱ. Μητροπόλεων, τὰ ὁποῖα ἐκτὸς ἀπὸ ἐλάχιστες ἐξαιρέσεις, ἔχουν σημαντικὰ βελτιωθεῖ. Ἐνδεικτικὰ μνημονεύω τὴν «Ἐπιστάσια» τῆς Μητρόπολης Κίτρους, τῇ «Διδαχῇ» τῆς Μητρόπολης Μεσσηνίας, ποὺ ἔχει ἐκδοθεῖ καὶ τὸ εὐρετήριο τῆς, ὅπως ἄλλωστε καὶ τῆς «Ἐκκλησίας» καὶ τῆς «Θεολογίας», τὴν «Παναγία Ἐλευθερώτρια» τῆς Μητρόπολης Ἀττικῆς, τὸν «Λόγο τοῦ Σταυροῦ» τῆς Μητρόπολης Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος, τὸν «Ἅγιο Βησσαρίωνα» τῆς Μητρόπολης Τρίκκης καὶ Σταγῶν,

τὸν «Λόγο τοῦ Θεοῦ» τῆς Μητρόπολης Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς, τὴν «Ἀμπελον» τῆς Μητρόπολης Ἡλείας, τὸν «Κοσμά τὸν Αἰτωλὸν» τῆς Μητρόπολης Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας, τὴν «Παρουσία» τῆς Μητρόπολης Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου, τὴ «Γνωριμία» τῆς Μητρόπολης Ἀλεξανδρουπόλεως, τὸν «Ἀλιέα» τῆς Μητρόπολης Μαντινείας καὶ Κυνουρίας, τὸν «Ὅσιο Νίκωνα τὸν Μετανοεῖτε» τῆς Μητρόπολης Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, τὴ «Σάλπιγγα Ὁρθοδοξίας» τῆς Μητρόπολης Φλωρίνης κ.ἄ.

Ἐξαιρετικὰ πρέπει νὰ πῶ γιὰ τὴ βράβευση ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν τοῦ παλαιμάχου «Ποιμένα» τῆς Μητρόπολης Μυτιλήνης καὶ τοῦ πάντα φροντισμένου «Γρηγορίου Παλαμᾶ» τῆς Μητρόπολης Θεσσαλονίκης. Στὴν ἴδια κατηγορία θὰ ἐνέτασσα τὸν «Πάνταινον» τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, τὸν «Ἀπόστολο Τίτον» τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης, τὸν «Παράκλητον» τῆς Μητρόπολης Ρεθύμνης καὶ Μυλοποτάμου, τὴν «Ἀμπελον» τῆς Μητρόπολης Γερμανίας, κ.λπ.

Κι' ὅταν ἀκόμη κάποια Μητρόπολη δὲν ἐκδίδει περιοδικό, κάποιο δελτίο διαθέτει, ὅπως τὸ «Φῶς στὴν πορεία τοῦ Λαοῦ» τῆς Μητρόπολης Νικαίας, ποὺ ὡς χθὲς ἔβγαζε καὶ τὸ περιοδικὸ «Ὁμολογία», ὁ «Ὅσιος Ἀντώνιος» τῆς Μητρόπολης Βeroίας καὶ Ναούσης, ἡ «Εὐχχος Σάλπιγγις» τῆς Μητρόπολης Λαρίσης, Πλαταμῶνος καὶ Τυρνάβου, ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Διακονία καὶ Μαρτυρία» τῆς Μητρόπολης Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας, ἡ «Φωνὴ τοῦ Ποιμένου» τῆς Μητρόπολης Καστορίας, ἡ «Μεταμόρφωσις» τῆς Μητρόπολης Σάμου καὶ Ἰκαρίας, ὁ «Ἀμβων τῆς Σιντικῆς» τῆς Μητρόπολης Σιδηροκάστρου, ἡ «Ὁδὸς τοῦ Κυρίου» τῆς Μητρόπολης Μηθύμνης, ὁ «Χριστὸς-Κόσμος» τῆς Μητρόπολης Κισάμου καὶ Σελίνου κ.ἄ. Ὅρισμένες Μητροπόλεις ἐκτὸς ἀπὸ τὸ περιοδικό τους, ἐκδίδουν καὶ δελτίο, ὅπως ἡ Μητρόπολη Μεσσηνίας τὸ «Κήρυγμα», ἡ Μητρόπολη Τρίκκης καὶ Σταγῶν τὸ «Σαγήνη» κ.λπ.

Μετὰ τὴν ἀναστολὴ τῆς ἐκδόσης τοῦ ἐξαίρετου νεανικοῦ περιοδικοῦ τῆς Μητρόπολης Νικαίας «Σαλπίσματα», ἡ ἴδια ἐκδίδει τὰ δελτία γιὰ νέους «Συναγερμὸς» καὶ «Παγίδες», ἡ Μητρόπολη Ἀλεξανδρουπόλεως τὸν «Σαλπικτὴ τοῦ Ἑβρου», ἡ Μητρόπολη Πειραιῶς σὲ συνεργασία μὲ 16 ἄλλες Μητροπόλεις τὰ «Ἐλπιδοφόρα Νιάτα». Διάφορες ἐνορίες τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, τῆς Μητρόπολης Πειραιῶς κ.λπ. ἐκδίδουν πολυγραφημένα νεανικὰ δελτία.

Περιοδικὸ ἔντυπο μὲ ἀντιαιρετικὸ χαρακτῆρα ἔχομε τὸ «Ἀντιχιλιαστικὸ Περισκόπιο» τῆς Μητρόπολης Σερρών καὶ Νιγρίτης.

Μοναστηριακὰ ἔντυπα ἔχομε πολλὰ καὶ ἐνδιαφέροντα. Εἶναι ὁ «Ὅσιος Γρηγόριος» τῆς ὁμώνυμης Μονῆς στὸ Ἅγιον Ὄρος, ἡ «Λειμωνιάς» τῆς Μονῆς Λειμῶνος στὴ Μητρόπολη Μηθύμνης, ἡ «Ἀναγέννησις» τῆς Μονῆς Παναγίας Καλυβιανῆς στὴν Κρήτη, ἡ «Φωνὴ τῶν Πατέρων» τῆς Μονῆς Παρακλήτου Ὁρωποῦ στὴ Μητρόπολη Ἀττικῆς κ.ἄ.

Ἰδιαιτέρη κατηγορία εἶναι τὰ ἐνοριακὰ ἔντυπα.

(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 210)

Ὁ ἐκκλησιαστικὸς Τύπος καὶ ἡ κατοχύρωση τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας

Τοῦ κ. ΔΗΜΗΤΡΗ ΦΕΡΟΥΣΗ

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ
ΔΙΑΘΕΣΙΑ

ΤΑΧΙΟΥ 1 - ΑΘΗΝΑΙ 140

ΕΡΛΕΓΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΟΪΤΟΙΜΗΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΟΥ ΟΥΒ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

ΚΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ

Διαπισματα
Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ
ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ἡ Ἐκθεση ἐκκλησιαστικοῦ Τύπου ποὺ λειτούργησε πρόσφατα σὲ αἶθουσα τοῦ Ὑπουργείου Προεδρίας, συμπίπτει μὲ τὴ συμπλήρωση ἑκατὸν πενήντα χρόνων (1833-1983) ἀπὸ τὴ μεταφορὰ τῆς πρωτεύουσας στὴν Ἀθήνα.

Τὸ γεγονός εἶναι ἀνεξάρτητο ἀπὸ τὴν ἱστορικὴ συγκυρία. Ἀλλὰ εἶναι χαρακτηριστικό, ὡς ἀφορμή, γιὰ νὰ εἰπωθοῦν μερικὲς ἀλήθειες ξεχασμένες ἴσως ἢ καὶ παραμελημένες ἐξεπίτηδες, ἀπὸ τὸ πρῶμα σκοπευτῶν τῆς παραπλάνησης καὶ τῆς περιπλάνησης!

Ἀμέσως, μετὰ τὴ συγκρότηση τοῦ νέου Κράτους καὶ τὴ μεταφορὰ τῆς ἑδρας ἀπὸ τὸ Ναύπλιο στὴν Ἀθήνα, ἕνα πλῆθος ἀπὸ ἱεροκλήρυκες αἵρετικούς, ψευδοχριστοὶ, ψευδοδιδάσκαλοι, ψευδώνυμοι, σοφιστές, δῆθεν θρησκευόμενοι, πλάνοι καὶ βέβηλοι τῶν ἱερῶν καὶ ὁσίων τοῦ Γένους, ρίχτηκαν μὲ μανία νὰ ξεστρατίσουν τὸ νοῦ καὶ τὴ συνείδηση τοῦ λαοῦ. Νὰ διαρρήξουν τὰ δεσμὰ του μὲ τὶς πνευματικὲς ρίζες τοῦ ἔθνους καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας του καὶ ὕστερα, ἀθόρυβα καὶ σίγουρα, νὰ τὸ κατασπαράξουν.

Μὲ τὴν πρόφαση δῆθεν τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, ποὺ φρόντισαν μὲ τοὺς ντόπιους Γραικύλους καὶ ἀνθέλληνες νὰ κατοχυρώσουν συνταγματικά, ἀφέθηκαν ἀσύδοτα νὰ διαβρώνουν σκανδαλωδέστερα τὴν ἴδια τὴν ὑπόστασι τοῦ ἔθνους, στὶς καίριες δομές του.

«Ἀριστα ὀργανωμένοι καὶ οἰκονομικῶς εὖρωστοι Ἱεραποστολικοὶ Ἑταιρεῖαι τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Εὐρώπης ἀνελάμβανον τὴν προετοιμασίαν, τὴν ἀποστολὴν καὶ τὴν συντήρησιν τῶν εἰς τὴν Ἀνατολὴν στελλομένων μισσιοναρίων...» (Πρεσβ. Γ. Δ. Με-

ταλληνοῦ, «Τὸ ζήτημα τῆς μεταφράσεως τῆς Ἀγίας Γραφῆς εἰς τὴν νεοελληνικὴν»).

Ἡ εὐνοια καὶ ἡ ἠθικὴ βοήθεια τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους στὴν ὁποιαδήποτε δράση τῶν μισσιοναρίων ἦταν δεδομένη.

«Δὲν ὑπῆρξεν οὕτω πτυχὴ τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν βίου, ἐν τῇ ὁποίᾳ δὲν ἀνέπτυξαν δραστηριότητα οἱ μισσιονάριοι».

Ἔτσι μπόρεσαν νὰ πάρουν στὰ χέρια τοὺς θέσεις -κλειδιά τῆς Παιδείας, νὰ κάνουν διάφορες ἐκδόσεις, χρησιμοποιώντας τὴν ἀπλὴ δημοτικὴ καὶ νὰ κυκλοφοροῦν ἕνα πλῆθος θρησκευτικὰ περιοδικὰ καὶ ἐντυπα.

Ἐκμεταλλεόμενοι τὴν ἔμφυτη δίψα τῶν Ἑλλήνων γιὰ μάθησι, προσπαθοῦσαν μ' αὐτὰ δῆθεν νὰ τὸν καθοδηγήσουν στὴν ὀρθὴ πίστι καὶ συνάμα νὰ τὸν ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὸν «εἰδωλολατρισμὸ» τῆς ὁρθόδοξης Ἀνατολῆς.

Στὴν πραγματικότητα ὅμως ὅλα αὐτὰ τὰ βιβλία, οἱ μικροφυλλάδες, οἱ μεταφράσεις, τὰ περιοδικὰ καὶ οἱ ἐφημερίδες τοὺς εἶχαν ὡς σκοπὸ νὰ παραπλανήσουν τοὺς ρωμιούς καὶ νὰ ἐπιβάλουν τελικὰ μιὰ στυγνὴ πνευματικὴ καὶ πολιτικὴ κυριαρχία.

Ὅλα αὐτὰ τὰ ἐντυπα εἶχαν περιεχόμενο προπαγανδιστικό.

Τὰ κείμενά τοὺς ἦταν στὴ βάση τοὺς θεοσοφικά, πανθεϊστικά, προτεστάντικα καὶ ρωμαιοκαθολικά, ποὺ ὄχι τὴν ἀναγκαίᾳ πίστι τοῦ ταλαιπωρημένου λαοῦ δὲν ἐνίσχυαν, ὅπως ἰσχυρίζονταν, ἀλλὰ ἀντίθετα καλλιεργοῦσαν μεθοδευμένα τὴ σύγχυση, τὴν ἀμφιβολία, τὸ μηδενισμό.

Ἀπὸ τὸ 1820 κιόλας κυκλοφοροῦσαν ἀνενόχλητα καὶ προκλητικὰ «Ὁ Φιλάνθρωπος» (1826) ποὺ τόπο ἐκδοσης εἶχε τὴ Μάλτα. Ὁ «Ἀστὴρ τῆς Ἀνατολῆς» (1858), ποὺ ἦταν προπαγανδιστικὸ προτεσταντικῶν ἀπόψεων. Ἡ «Σκοπιὰ» (1872), ἐνισχυόμενον ἀπὸ τοὺς χιλιαστὲς τῆς Ἀμερικῆς. Ἦταν τόσο διαστρεβλωτικὸ μάλιστα καὶ ἀνθελληνικὸ τὸ περιεχόμενό τους, ὥστε στὰ 1904 ἡ Ἱερὰ Σύνοδος σὲ ἐγκύκλιό της ἔγραφε:

«... Πολέμιοι τῆς Ἐκκλησίας ἄνδρες, διεστραμμένοι τὸν νοῦν καὶ πεπωρωμένοι τὴν συνείδησιν... ἐνέσπειραν τὰ ζιζάνια τῆς διαστροφῆς τῆς ἀληθοῦς καὶ γνησίας διδασκαλίας τοῦ Εὐαγγελίου... καὶ διετάρaxαν τὸ χριστιανικὸν οἰκοδόμημα...».

Ὁ ἐκκλησιαστικὸς Τύπος ὅμως ἀπὸ πολὺ νωρὶς ἔχει ἀρχίσει ἓνα συστηματικὸ ἀγῶνα ἐναντίον ὅλων αὐτῶν τῶν ἀλλοδαπῶν ἐντύπων καὶ τῶν ντόπιων ὑπερασπιστῶν τους.

Μὲ ξεχωριστὴ εὐστοχία ἔχουν ἀναλάβει νὰ ἀντιμετωπίσουν τὴν ἀνθελληνικὴ καὶ ἀντεκκλησιαστικὴ ἐκστρατεία τους καὶ νὰ ποῦν στὸν ἑλληνικὸ λαὸ τὴν ἀλήθεια.

Πρόκειται γιὰ περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδες ὁρθόδοξου κύρους ποὺ ἐκδίδουν Ἱερὲς Μητροπόλεις, λόγιοι κληρικοί, ἀνεγνωρισμένοι λαϊκοὶ κήρυκες τῆς Ρωμιοσύνης καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας.

* Τὰ ἐκκλησιαστικὰ αὐτὰ ἐντυπα ἐνισχύουν ἀποφασιστικὰ τὸ φρόνημα τοῦ λαοῦ.

* Δίνουν καθημερινὰ μὲ σθένος τὴ μαρτυρία τῆς Ἐκκλησίας.

* Ἀντιμετωπίζουν ἰδεολογικά, ἠθικὰ καὶ ἀπολογητικὰ τὶς ξένες προπαγάνδες.

* Πληροφοροῦν, διαπαιδαγωγοῦν καὶ διαφωτίζουν τὸ λαὸ σ' ὅλες τὶς προκλήσεις τῶν ξένων, ποὺ δυναμιτίζουν ὑποὺλα τὰ βάθρα τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Γράφει σὲ μιὰ ἐγκύκλιό της ἡ Ἱ. Σύνοδος τὸ 1891:

«...Οἱ ἐνδυμα προβάτου περιβεβλημένοι οὗτοι κήρυκες παρερμηνεύοντες καὶ παραχαράττοντες καὶ διαστρέφοντες τὸν θεϊκὸν λόγον, διδάσκουσι διδασκαλίαν ἀντιβαίνουσαν... εἰς τὰ ἀρχαῖα ἔθιμα τῆς Ὁρθόδοξου ἡμῶν Ἐκκλησίας».

Στὰ 150 χρόνια ἐλεύθερου ἐθνικοῦ βίου ὁ ἐκκλησιαστικὸς Τύπος γίνεται ἐπαλξὴ γιὰ τὴν πνευματικὴ καὶ πολιτικὴ ἀνεξαρτησία τοῦ Ἑθνους καὶ τῆς ὁρθόδοξης χριστιανικῆς πίστεως.

Περιοδικὰ καὶ ἐντυπα ὅπως ἡ «Ὁρθόδοξος Ἐπιθεώρηση» (1869), ἡ «Εὐαγγελικὴ Σάλπιγξ» (1834) ὁ «Σωτὴρ» (1877), ὁ «Ἱερὸς Σύνδεσμος» (1894), ὁ «Εὐαγγελικὸς Κήρυξ» (1857), γίνονται μαχητικὰ ὄργανα τῆς Ἐκκλησίας ποὺ οἰκοδομοῦν καὶ μορφώνουν, παράλληλα ὅμως διαφυλάττει ἀλώβητο τὸ φιλε-

λευθερισμὸ, τὸ πνεῦμα ἐπιείκειας καὶ ταπεινοφροσύνης στὸ χῶρο τῆς Ἐκκλησίας.

Μέσα ἀπὸ μιὰ ἀληθινὰ μαχόμενη ἐκκλησιαστικὴ δημοσιογραφία ἀναδείχονται μεγάλοι κάλαμοι τοῦ Γένους καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας, ὅπως ὁ Κων)νος Οἰκονόμος ὁ ἐξ Οἰκονόμων, ὁ Κ. Τυπάλδος - Ἰακωβάτος, ὁ Κ. Καλλίμαχος, ὁ Μιχ. Γαλανός, ὁ Ἰω. Σκαλτσούνης, ὁ Κ. Διαλυσμάς, ὁ Γρ. Παπαμιχαήλ, ὁ Φ. Κόντογλου, ὁ Πρεσβ. Ἐμμ. Μυτιληναῖος, ὁ Ἄνδρ. Κεραμίδας, ὁ Θεόδ. Σπεράντζας, ὁ Μητροπολίτης Περικλερίου κυρὸς Ἀλέξανδρος καὶ ἄλλοι.

Αὐτοὶ ὅλοι δίνουν καθημερινὰ, σ' ὅλα τὰ ἐπίπεδα, ἓνα ἀποφασιστικὸ «παρὼν» στὶς προκλήσεις τῶν πνευματικῶν, ἰδεολογικῶν καὶ ἐθνικῶν ἀγῶνων καὶ κατοχυρώνουν τὴν ἀνεξαρτησία τῆς χώρας.

Κορύφωμα τῶν τελευταίων χρόνων τοῦ μαχόμενου αὐτοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Τύπου ἀναδεύχεται καὶ ἡ ἐφημερίδα «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια».

Καρπὸς ἐνὸς παλίου πόθου τῆς Ἐκκλησίας καὶ μιᾶς ἀδύρητης ἀνάγκης τῶν καιρῶν, πραγματοποιήθηκε ἡ ἐκδοσὴ της πρὶν ἑπτὰ χρόνια ἀπὸ τὸ σημερινὸ Προκαθήμενο Μακ. κ. Σεραφεῖμ, σὲ κρίσιμη, γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία, ὥρα.

Μὲ παρρησία καὶ ὁρθόδοξο ἦθος τὸ μαχητικὸ αὐτὸ ἐντυπο δημιούργησε ἤδη μιὰ πλούσια δημοσιογραφικὴ παράδοση, καλλιεργώντας τὸ ἐκκλησιαστικὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἀγωνιστικότητά στο ὅρο τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπιβεβαιώνοντας γιὰ μιὰ ἀκόμα φορὰ τὸ ρόλο τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Τύπου στὴ ζωὴ τοῦ Ἑθνους καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἐξ ἄλλου τὸ ἔγκυρο φυλλάδιο ὁρθόδοξης οἰκοδομῆς «Φωνὴ Κυρίου», ποὺ ἔκλεισε φέτος 52 χρόνια ἀπὸ τὴν πρώτη ἐμφάνισή του στὸν ἑλληνικὸ χῶρο, εἶναι ἡ ἄλλη μαχητικὴ μονάδα τῆς πνευματικότητος καὶ τῆς ἀποκάλυψης τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου.

Ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως ἡ «Ἐκκλησία» (60 χρόνια ἀπὸ τὴν ἐκδοσὴν της) καὶ ὁ «Ἐφημέριος» (31 χρόνια ἀπὸ τὴν πρώτη ἐμφάνισή της) βρίσκονται σήμερα στὴν πρώτη γραμμὴ τῆς ἐκκλησιαστικῆς δημοσιογραφίας καὶ τῆς ὁρθόδοξης πνευματικῆς παρρησίας.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟ ΤΑΚΤ

ΤΟΥ κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
Λέκτορας Θεολογικής Σχολής Ἀθηνῶν

Μὲ διάκριση καὶ φαντασία

Εἶναι φορές πού εὐγνωμονοῦμε τοὺς ἀνθρώπους ἐκεῖνους, πού σὲ τυχόν ἀπροσεξία μας, ἀμέλεια ἢ σφάλμα μας δὲν δίνουν ἐμφαση μὲ τὴν προσοχή τους σ' αὐτὸ πού μᾶς συνέδῃ, μένουν φαεινομενικά ἀδιάφοροι, σὰ νὰ μὴ συνέδῃ τίποτε, σὰ νὰ μὴν εἶδαν, σὰ νὰ μὴν ἀκουσαν. Μιὰ τέτοια στάση τῇ χαρακτηρίζουμε διακριτική, λεπτή. Λέμε γι' αὐτὸν πού συμπεριφέρεται ἔτσι, ὅτι ἐνεργεῖ μὲ τ ἄ κ τ.

Ἀντίθετα, γιὰ κάποιον πού δείχνει ὑπέρμετρο ἐνδοφρόν καὶ περιέργεια γιὰ τὴ ζωὴ μας, κάνει εὐκαίρως — ἀκαίρως παρατηρήσεις, δὲν διαφοροποιεῖ στιγμὲς καὶ καταστάσεις, ἀντιδρᾷ μὲ χονδρὸ τρόπο καὶ κάνει πολλὰ ἄλλα, λέμε ὅτι εἶναι ἄνθρωπος χωρὶς τάκτ, ἀδιάκριτος. Τέτοιοι ἄνθρωποι φέρνουν τὸν ἄλλο σὲ πολὺ δύσκολη θέση μὲ τίς ἀκαίρες ἢ παράκαιρες ἐρωτήσεις τους ἢ ὑποδείξεις τους, τὸν κάνουν νὰ συνειδητοποιήσει τὴν κακοτυχία του καὶ νὰ σκεφθεῖ πόσο ἄτυχος ἦταν γιὰ νὰ συναντήσει ἕνα τόσο ἀδιάκριτο καὶ ἄ-τακτο... ἄνθρωπο στὸ δρόμο του.

Ἄν ἡ ἀδιακρισία αὐτὴ εἶναι κάτι πρὸς ἀποφυγὴν, ἡ διάκριση θὰ πρέπει νὰ εἶναι κάτι τὸ πολὺ ἐπιθυμητὸ στὴν ἀνθρώπινη συμπεριφορὰ καὶ ἰδιαίτερα στὴ συμπεριφορὰ τοῦ ποιμένα. Αὐτὴ τῇ δ ι ἄ κ ρ ι σ η, πού πρέπει νὰ χαρακτηρίζει τὸν ποιμένα στὶς σχέσεις του μὲ τοὺς ἄλλους καὶ πού διαφορῶς ἐκδηλώσεις τους περιγράψαμε στὶς γραμμὲς πού προηγήθηκαν, μποροῦμε νὰ χαρακτηρίσουμε ὡς π ο ι μ α ν τ ι κ ὸ τ ἄ κ τ.

Ἄν τὸ θεωρήσουμε ἀπὸ ὑποκειμενικὴ ἀποψη, θὰ λέγαμε, ὅτι ποιμαντικὸ τάκτ εἶναι συνήθως τὸ αἶσθημα ἐκείνου πού ἔχεις, ὅτι ἐνέργειες κατὰ τὸν ὁρθὸ καὶ πρέποντα τρόπο στὴν ἀνάλογη ποιμαντικὴ περίπτωσι. Φρόντισες νὰ μὴ προσβάλεις τὸν ἄλλο ἔστω κ: ἂν ἐσφαλές, νὰ μὴ τὸν περιφρονήσεις ἔστω κ: ἂν φέρθῃς χωρὶς φρόνησι, νὰ μὴ δώσεις λαβὴ μὲ τὸν τρόπο σου νὰ ἐκλάβῃς ὁ ἄλλος ὅτι συγκαταβαίνει ἀπὸ τὸ νοητὸ ὕψος τῆς ὑπεροχῆς σου καὶ ὅτι τοῦ κάνεις χάρις ὅταν τοῦ μιλάς ἢ μερμυγᾷς γι' αὐτὸν θεωρώντας τὸν σὰν κάποιον παρακατιανό.

Σ' αὐτὲς τίς περιπτώσεις ὁ ἄλλος συλλαμβάνει μὲ τίς κεραῖες του τὸ μήνυμα, θετικὸ ἢ ἀρνητικὸ, τῆς διαγωγῆς μας καὶ εἴτε πληγώνεται εἴτε ἀναπτερώνεται γιὰ νὰ συνεχίσει τὸ δρόμο του, πού ὥρες-ὥρες γίνεται δύσκολος καὶ ἀδιάδοτος. Ἰδιαιτέρως τότε, ὅταν οἱ παρούσες συνήθειες τῆς ζωῆς του τὸν κάνουν νὰ αἰσθάνεται ὅτι ἀκολουθεῖ καθοδικὴ πορεία, εἴτε κοινωνικὰ, εἴτε οἰκογε-

νειακὰ, εἴτε ἐργασιακὰ, εἴτε οἰκονομικὰ, εἴτε ... γιὰτὶ ὅλα τοῦ ἔρχονται ἀνάποδα ἀπ' ὅ,τι τὰ εἶχε ὑπολογίσει. Στὴν κατάστασι πού βρίσκεται, συμβαίνει συχνά, καὶ ὁ ἴδιος νὰ μὴ μπορεῖ νὰ σκεφθεῖ ἄκόμα, ὅτι θὰ μπορούσε καὶ ν' ἀλλάξει τοὺς ὁρους τῆς ζωῆς του ἔχει παραιτηθεῖ ἀπὸ κάθε τέτοια σκέψι. Ἐδῶ, ἀκριδῶς, ἀπαιτεῖται ἐκ μέρους τοῦ ποιμένα τόσο «ποιμαντικὴ φαντασία» γιὰ τὴν ἀναζήτησι καὶ ἀνεύρεσι λύσεων ὅσο καὶ «ποιμαντικὸ τάκτ» γιὰ τὴν ὑλοποίησίν τους.

Μιὰ πολὺ παλιὰ ἱστορία

Στὶς περιπλανήσεις μας σὲ δρόμους ποιμαντικῆς διακονίας χρὲς μας εἶναι νὰ ζητῶμε καὶ νὰ σώζουμε ὅχι μόνον «τὸ ἀπολωλός», τὸν ἀπολωλὸτα ἄνθρωπο δηλαδή, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ πού κινδυνεύει νὰ χαθεῖ σὰν ποιμαντικὴ ἐμπειρία καὶ πράξι, ἂν ἐμεῖς δὲν τὸ ἀνυσούμε ἐγκαίρως ἀπὸ τὴ λήθη καὶ δὲν τὸ προβάλλουμε στὰ μάτια ὁλῶν μας. Θεώρησα λοιπὸν σκόπιμο, στὸ σημερινὸ σημείωμά μου, νὰ παρουσιάσω ἕνα ποιμαντικὸ στιγματότυπο πού συνδυάζει τὴν ποιμαντικὴ φαντασίαν μὲ τὸ ποιμαντικὸ τάκτ. Τὸ ποιμαντικὸ αὐτὸ στιγματότυπο ἐξελλίσσεται σὲ πολλὰ μικροεπισόδια πού συγκροτοῦν ἕνα τέλειον «δράμα». Τὸ σενάριό του τὸ διαδράζει μὲ κομμένη τὴν ἀνάσα. Πρόκειται γιὰ τὸ κεφάλαιον 193 ἀπὸ τὸ Λ ε ι μ ω ν ἄ ρ ι ο ν τοῦ Ἰωάννου Μόσχου πού ἔζησε τὸν ἔκτο μ.Χ. αἰῶνα (Βλ. PG 87, 3072-3076).

Ἀμνηχανία καὶ τέχνασμα ἑνὸς ἐπισκόπου

Βρισκόμαστε στὴν Ἀλεξάνδρεια τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων. Πάπας (ἐπίσκοπος) ἐκεῖ εἶναι ὁ ἄδδᾶς Ἀπολλινάριος, πολὺ ἐλεήμων καὶ πονετικὸς ἄνθρωπος. Ἐχει πληροφορηθεῖ, ὅτι κάποιος νέος, γιὸς ἀρχόντου τῆς πόλεως, πού τοῦ εἶχιν ἀφήσει οἱ γονεῖς του μεγάλῃ περιουσίαν σὲ πλοῖα καὶ χρυσάφι μετὰ τὸ θάνατό τους, τὰ ἔχασε ὅλα καὶ ἔπεσε σὲ μεγάλῃ φτώχειαν.

Σὰν τὰ ἔμαθε ὅλα αὐτὰ καὶ ἐπειδὴ ἐγνώριζε τοὺς γονεῖς του καὶ ἤξερε πόσο πλούσιοι ἦσαν, ὁ ἄδδᾶς θέλησε νὰ τὸν ἐλεήσει: κάνοντάς του ἕνα μικρὸ δῶρο. Βρισκόταν ὅμως σὲ μεγάλῃ ἀμνηχανίᾳ γιὰ τὸ πῶς θὰ ἐνεργούσε. Καθώς, μάλιστα, ἔφερνε στὸ νοῦ του τὴν εἰκόνα τοῦ νέου, μὲ θρώμικα ρούχα καὶ πρόσωπο σκυθρωπό, λυπόταν ἐσωτερικὰ γιὰ τὸ κατάντημά του καὶ ἦταν περίφροντις γι' αὐτόν. Ἐαφνικὰ, ὅμως, μὲ τὴ βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἔρχεται μιὰ θαυμασία σκέψι πού ταίριαζε στὸν ὑψηλὸ χαρακτήρα του.

Στέλνει ἀμέσως καὶ φωνάζει τὸ νομικὸ τοῦ σύμβουλο καὶ παίρνοντάς τὸν ἰδιαίτέρως θέλει νὰ ἔχει τὴ δια-

δεδαίωσή του, ότι θα μπορέσει να φυλάξει το μυστικό που θα του εμπιστευθεί. Ύστερα από την καταφατική απάντηση του νομικού του δίνει εντολή να πάει να ετοιμάσει ένα γραμμάτιο που να λέει, ότι η Έκκλησία χρυσοῦσε στον πατέρα του νέου πενήντα λίτρες χρυσάφι. Μόνο ως προσέζει, ώστε το γραμμάτιο να έχει τις ανάλογες υπογραφές μαρτύρων για να είναι φανερή η γνησιότητά του.

Η εντολή εκτελείται άμέσως, και ο πάπας έχει τώρα στα χέρια του το χρεώγραφο. Δεν μένει όμως ικανοποιημένος από το αποτέλεσμα. Το χαρτί είναι καίυριο, ο πατέρας όμως του νέου έχει πεθάνει πάνω από δέκα χρόνια. Υποδεικνύει λοιπόν στο νομικό να πάει να το παραχώσει μέσα σε σιτάρι ή κριθάρι και να του το ξαγκφέρει σε λίγες ημέρες.

Μετά τη διαδικασία «αναπαλαιώσεως» επανέρχεται ο νομικός και λαμβάνει νέα εντολή, να πάει να βρει τον νέο και να του πει τί του δίνει: σε ανταλλάγμα ενός γραμματίου, από το οποίο θα αποκομίσει μεγάλη ωφέλεια. Να προσέζει μόνο ο νομικός, να μην πάρει πάνω από τρία νομίσματα. Ο νομικός τότε αποκρίνεται, ότι αν ο πάπας το θέλει, δεν τὰ παίρνει ούτε αυτά. Όχι, του λέει, θέλω να τὰ πάρεις όπωςδηποτε τὰ τρία νομίσματα.

Πρώτες διαπραγματεύσεις

Ακολουθεί η συνάντηση του νομικού με τον νέο και εκτυλίσσεται με τον τρόπο που την είχε προδιαγράψει ο επίσκοπος. Ο νομικός διηγείται, ότι πριν από πέντε ή έξη μέρες, φάχγοντας για κάτι χαρτιά στο σπίτι του, βρήκε το γραμμάτιο αυτό και θυμήθηκε, ότι ο πατέρας του νέου, λίγες μέρες πριν πεθάνει, έπειδή του είχε εμπιστοσύνη του το είχε έγκειρίσει. Από τότε, φαίνεται ότι πηράπεσε κι ούτε που του είχε έλθει στο μυαλό να του το επιστρέψει. Ο νέος τότε ρωτάει τον νομικό τί ανταλλάγμα θέλει, κι εκείνος του απαντά, τρία νομίσματα.

Ο νέος, όμως, έχει και συμπληρωματικές έρωτήσεις. Θέλει να μάθει, αν ο άνθρωπος που έχει το χρέος είναι εύπορος. Ο νομικός δεν διστάζει να του πει, ότι πρόκειται για εύπορο πρόσωπο και για άνθρωπο ευγνωμοσύνης. Μπορεί να του επιστρέψει τὰ χρήματά του χωρίς κόπο. Ο νέος είναι κατασπυγκινημένος και λέγει. «Ο Θεός γνωρίζει, ότι δεν έχω χρήματα, έτσι όμως και τὰ εισπράξω θά σου δώσω κι έτσι άλλο θέλεις εκτός από τὰ τρία νομίσματα». Ο νομικός του παραδίδει το γραμμάτιο.

Πρός τη λύση του «δράματος»

Ο νέος παραλαμβάνει το γραμμάτιο, έρχεται στον επίσκοπο, θάνει μετάνοια και του το επιδίδει. Μόλις το πήρε εκείνος και το διάβασε προσποιήθηκε τον ταραγμένο, και του είπε. «Και που ήσουνα έως τώρα; Ο πατέρας σου έχει πεθάνει πριν δέκα χρόνια. Πηγαίνετε, κύριε, δεν σας μιλάω καθόλου». Αυτός όμως του απάντησε. «Δεσπότη μου, αλήθεια σου λέω, δεν τὰ είχα τὰ γραμμάτια έγώ. Ο νομικός σύμβουλος τὸ είχε και δεν τὸ ήξερα. Ο Θεός όμως να τὸν έλεήσει: που μου τόδωσε τώρα, λέγοντάς μου, ότι φάχγοντας για κάτι χαρτιά τὸ βρήκε δόλως τυχαία». Ο επίσκοπος τότε τὸν έδωξε λέγοντάς του ότι θὰ τὸ σκεφτεῖ, αφού κράτησε και τὸ γραμμάτιο.

Ύστερα από μιὰ έβδομάδα επανεμφανίζεται ο νέος. Ο επίσκοπος τὸν κατηγορεί ἄλλη μιὰ φορά γιατί είχε καθυστερήσει να του προσκομίσει τὸ γραμμάτιο, και δείχνει ότι δεν θέλει να του επιστρέψει τίποτα. Ο νέος τότε του λέγει. «Δεσπότη μου, ο Θεός γνωρίζει ότι δεν έχω λεφτά για να θρέψω τὸς δικούς μου, αν, λοιπόν, ο Θεός σας φωτίσει, έλεήστε με». Τότε, αποκρίνεται σ' αὐτὸν ὁ ἄγιος τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, ὁ Ἀπολλινάριος, προφασίζόμενος ότι υποχώρησε στις παρακλήσεις του. «Θὰ σοῦ τὰ δώσω στο ἀκέραιο τούτο μόνο θὰ σε παρακαλέσω ἄδελφέ μου, να μὴν ἀπειτήσεις ἀπὸ τὴν Έκκλησία τὸν κόπο». Τότε, ο νέος θάνει μετάνοια και λέει. «Ό,τι αποφασίσεις δεσπότη μου και διατάξεις αὐτὸ θὰ κάνω. Κι αν ἀκόμα διατάξεις να μου δώσουν μειωμένο τὸ κεφάλαιο, ὡς μου δώσουν λιγότερα». Ο επίσκοπος δὲν τὸ δέχθηκε αὐτό, του είπε ότι ἀρκείται στήν παραχώρηση ἀπὸ μέρους του τῶν τόκων. Τότε θάνει και του δίνει τὲς πενήντα λίτρες χρυσάφι και του επέτρεψε να φύγει, αφού ἔκανε πάλι λόγο και τὸν ευχαρίστησε για τὴν παραχώρηση, ὅπως είπε, τῶν τόκων.

Αὐτὴ ἦταν ἡ κρυφὴ ἐργασία τοῦ θεοῦ Ἀπολλιναρίου, αὐτὴ ἦταν ἡ καλὴ πράξη και συμπόνοια του. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ὁ Θεός δούηθε τὸν νέο με τὴν εὐλογία του, ὥστε να σηκωθεί ἀπὸ τὴ φτώχεια του και να ἐπανέλθει στήν θέση που ἦταν πρὶν, αὐτὸς και οἱ γονεῖς του, να διαπρέψει σε πλοῦτη και χρήματα, ἄλλὰ συνάμα και ψυχικά να ὠφεληθεῖ. Με αὐτὰ τὰ λόγια κλείνει τὴν αφήγησή του για τὸν ἐν ἁγίοις ἀδελφὸ Ἀπολλινάριο ὁ Ἰωάννης Μόσχος.

Μερικά συμπεράσματα

Στὴ διήγηση αὐτὴ διαφαίνεται τόσο ἡ «ποιμαντική φαντασία» ὅσο και τὸ «ποιμαντικὸ τὰκτ» τοῦ εὐλογημένου ἐκείνου ἐπισκόπου. Μιὰ φαντασία, ὅμως, που δὲν ἀφήνεται ἀχαλίνωτη σε κάθε εἶδους φαντασίες ἢ φαντασιώσεις, ἀλλὰ ἀναμένει τὴν «θεόθεν κίνησιν». Ἐπιδιώκει τὸ ἀπόρρητο για να μὴν ἐκτεθεῖ οὔτε ὁ ἴδιος οὔτε ὁ νέος. Ἐφόσον στήν ἐνέργειά του αὐτὴ ἐμπλέκονται και συνεργάτες, πρέπει να ἐξασφαλισθεῖ ἡ ἐχεμύθειά τους. Ἡ προσφορά τῆς «μικρᾶς ἀγάπης» που ἀναφέρει τὸ πρωτότυπο καίμενο δὲν γίνεται ἀδοκάνιστα. Πρέπει να ἔλθει με φυσικὸ τρόπο, να εἶναι ἀληθοφανής, ἔτσι ὥστε και στήν ἐσχάτη πενία του ὁ νέος να αἰσθάνεται ἀξιοπρεπής κι ὅχι μόνο να μὴ νοιώσει μειονεκτικά ἀπὸ τὴν εὐεργεσία που θὰ δεχθεῖ, ἀλλὰ να ἔρθει σε θέση ὑπεροχῆς, ἐπειδὴ παραχωροῦσε μέρος τῶν δέθεν δικαιωμάτων του (τοὺς τόκους).

Ἡ σηκωθεσία εἶναι πλήρης, σηκνὲς ἐναλλάσσονται και παίζονται ἐκ τοῦ φυσικοῦ. Τὸ τὰκτ στήν προκειμένη περίπτωση ἀποφεύγει φαινομενικά τὴν λεπτότητα. Τὴ θέση τῆς κηταλαμβάνει ἡ ταραχή, ἡ ἀποστροφή, ἡ ἐπιπληξή, ἡ ἐπιφυλακτικὸτητα, ἡ ἀναβολή, ἡ κατόπιν παρακλήσεως ἐνδοτικότητα. Στὴ συνέχεια ἐπανερχεται ἡ διάκριση, ἡ ευχαριστία, ἡ ἐπευλόγηση.

Όλα αὐτὰ μᾶς δείχνουν, πόσο ἀποτελεσματικὴ μπορεί να εἶναι μιὰ ποιμαντικὴ διακονία που χρησιμοποιεῖ τὴ δημιουργικὴ φαντασία με διακριτικότητα, αἰσθηματικὴ διακρίσεως και με ἀποφυγὴ κάθε φιλανθρωπικῆς ἐπιδείξεως.

Ποιμαντική φαντασία σὲ μείζονα καὶ ἐλάσσονα κλίμακα

Τοῦ Ἀββᾶ Δωροθέου (*)

Κανένας δὲν μπορεῖ νὰ πεῖ: «Εἶμαι φτωχὸς καὶ δὲν ἔχω νὰ ἐλεήσω». Γιατί, καὶ ἂν ἀκόμα δὲν μπορεῖς νὰ δώσεις, ὅπως ἐκείνοι οἱ πλούσιοι ποὺ ἔβαζαν τὰ δῶρα τους σὶδ γαζοφυλάκιο, δῶσε δυὸ λεπτὰ (Μάρκου ιβ' 41 - Λουκᾶ κα' 3), ὅπως ἡ φτωχιά ἐκείνη χήρα. Καὶ τὸ δέχεται ὁ Θεὸς ἀπὸ μέρους σου καλύτερα κι ἀπὸ τὰ δῶρα τῶν πλουσίων.

Οὔτε αὐτὰ δὲν ἔχεις; Ἐχεις ὅμως δύναμη σωματικὴ καὶ μπορεῖς μὲ τὴ διακονία σου νὰ ἐλεήσεις τὸν ἄρρωστο.

Δὲν μπορεῖς αὐτό; Μπορεῖς μὲ τὸν καλὸ σου λόγο νὰ παρηγορήσεις τὸν ἀδελφὸ σου. Ἐλέησέ τον λοιπὸν μὲ τὸν καλὸ σου λόγο καὶ ἄκουσε αὐτὸν ποὺ λέει: «Εἶναι προτιμότερος ὁ καλὸς λόγος ἀπὸ τὰ ὑλικά δῶρα» (Σοφία Σειράχ ιη' 16).

Ἄς ὑποθέσουμε ὅτι οὔτε μὲ τὸ λόγο δὲν μπορεῖς νὰ ἐλεήσεις. Μπορεῖς ὅμως, ἂν ὀργιστεῖ μαζί σου ὁ ἀδελφός σου, νὰ τὸν ἐλεήσεις καὶ νὰ τὸν ὑπομείνεις τὴν ὥρα τῆς ταραχῆς του, ἀφοῦ τὸν βλέπεις νὰ ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὸν κοινὸ ἐχθρὸ (διάβολο). Καὶ ἀντὶ νὰ τοῦ πεῖς ἕνα λόγο καὶ νὰ τὸν ταραξῆς περισσότερο, νὰ σιωπήσεις καὶ νὰ ἐλεήσεις τὴν ψυχὴ του, παίρνοντας τὴν ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ ἐχθροῦ.

Μπορεῖς πάλι ἂν ἁμαρτήσῃ εἰς θάρος σου ὁ ἀδελ-

φός σου, νὰ τὸν ἐλεήσεις καὶ νὰ τοῦ συγχωρέσεις τὴν ἁμαρτία γιὰ νὰ πάρῃς καὶ σὺ ἀπὸ τὸ Θεὸ ἄφεση. Γιατὶ λέει ἡ Ἀγία Γραφή: «Συγχωρέστε γιὰ νὰ συγχωρεθεῖτε» (Λουκᾶ ς' 37). Καὶ βρίζεσαι στὴ θέση νὰ ἐλεεῖς τὴν ψυχὴ τοῦ ἀδελφοῦ σου, συγχωρώντας τον γιὰ ὅσα ἁμαρτήσῃ εἰς θάρος σου. Γιατὶ ὁ Θεὸς μᾶς ἔδωσε τὴν ἐξουσία, ἂν θέλουμε, νὰ συγχωροῦμε ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου τὰ ἁμαρτήματα. Καὶ ναί μὲν, δὲν ἔχεις τὴ δυνατότητα νὰ ἐλεήσεις τὸ σῶμα τοῦ ἀδελφοῦ σου, ἐλεεῖς ὅμως τὴν ψυχὴ του. Καὶ ποιά μεγαλύτερη ἐλεημοσύνη ὑπάρχει ἀπὸ ἐκείνη ποὺ προσφέρεται στὴν ψυχὴ; Γιατὶ ὅπως ἀκριβῶς ἡ ψυχὴ ἔχει μεγαλύτερη ἀξία ἀπὸ τὸ σῶμα, ἔτσι καὶ ἡ ἐλεημοσύνη ποὺ προσφέρεται στὴν ψυχὴ ἔχει μεγαλύτερη ἀξία ἀπ' αὐτὴ ποὺ γίνεται σὶδ σῶμα.

Ὡστε λοιπὸν κανένας δὲν μπορεῖ νὰ πεῖ: «Δὲν μπορῶ νὰ κάνω ἐλεημοσύνη». Ὁ καθένας μπορεῖ, κατὰ τὴ δύναμή του καὶ ἀνάλογα μὲ τὴν κατάστασή του. Μόνον, νὰ ἔχει κανεὶς τὸ νοῦ του, τὸ καλὸ ποὺ κάνει, νὰ τὸ κάνει μὲ ἐπίγνωση, ὅπως εἴπαμε καὶ γιὰ κάθε ἄλλη ἀρετὴ.

* Ἔργα Ἀσκητικά, κεφάλαιο ΙΔ', παράγραφος 158, Ἀθῆναι, Ἐκδ. «Εὐοιμασία», 1981, σ. 345, 347.

ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΤΥΠΟ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 205)

Ἐνδεικτικὰ ἀναφέρω τοὺς «Ἀναπαλμοὺς» τῆς Παναγίας Χρυσοκαστρώτισσας Πλάκας, τὴν «Καὶνὴ Ἐντολή» Ἐνορίας Ἀγ. Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης στὴν Ἡλιούπολη, τὸν «Ἀπόστολο Θωμᾶ» τοῦ ὁμώνυμου Ἱ. Ναοῦ στὴν Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, τὸν «Πελεκάνον» τῆς Ἐνορίας Ἀγίου Κωνσταντίνου Καρέας στὴ Μητρόπολη Καισαριανῆς, τὰ «Λυχνάρια τῆς Ἑπταλόφου» καὶ τὴν «Ἐνοριακὴ Πνοή» στὴ Μητρόπολη Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ.ἄ.

Μιὰ ἀκόμη κατηγορία θὰ μπορούσαμε νὰ σχηματίσουμε μὲ τὰ περιοδικά, ποὺ ἐκδίδουν ἱδρύματα, εἰδικὲς ἐκκλησιαστικὲς ὑπηρεσίες κ.λπ. Τέτοια εἶναι ἡ «Πηγὴ τῆς Ἀλήθειας», ἐφημεριδούλα τοῦ Οἰκοτροφείου Γουμένισσας Κιλκίς, ἡ «Μέριμνα», ποὺ ἐκδίδει τὸ ΤΑΚΕ, ἡ «Ὀλυμπιάς» τῆς Ἀνώτερης Σχολῆς Ἀδελφῶν Νοσοκόμων τοῦ Ν.Ι.Ε.Ε. καὶ τὰ δελτία τῶν Ἱερατικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχολείων, ὅπως «Ὁ Ἅγιος Νικόδημος» τοῦ Νυκτερικοῦ Ἐκκλ. Λυκείου Ἀθηνῶν, ὁ «Ἱεροσπουδαστής» τοῦ Μέσου Ἐκκλ. Φροντιστηρίου Φλώρινας, ἡ Ἐπετηρίδα τοῦ Ἐκκλ. Λυκείου Τήνου κ.ἄ.

Ἀπομένει ὁ σημαντικώτατος τομέας τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἡμερολογίων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὀρισμένα εἶναι ὀγκώδεις Ἐπετηρίδες μὲ ἀξιόλογη ἐκκλησιαστικὴ ὕλη, ὅπως τὸ καὶ σπουδαιότερον ὅλων «Ἡμερολόγιον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», τὰ Ἡμερολόγια τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱερο-

σολύμων, τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς, τῆς Μονῆς Σινᾶ, τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Θυατείρων, τῆς Μητρόπολης Μεσσηνίας κ.λπ. Ἐγκόλπια ἡμερολόγια ἐκδίδουν ὅλες σχεδὸν οἱ Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ μικρὰ κάθε φορὰ ἀφιερῶματα σ' ἐκκλησιαστικὰ καὶ κοινωνικὰ θέματα.

Εἰδικὸ χαρακτηριστὴρ ἔχουν τὰ ἡμερολόγια γιὰ τοὺς ναυτιλλομένους τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ τῆς Μητρόπολης Πειραιῶς, ποὺ ἔχει τὴν ἑδρα τῆς στὸ πρῶτο λιμάνι τῆς χώρας καὶ σωστὰ δείχνει μέριμνα γιὰ ὅλους τοὺς ναυτικούς μας.

Τελειώνοντας θὰ κάνω λόγο γιὰ τὰ δελτία ὁρησκευτικοῦ περιεχομένου ποὺ ἐκδίδουν καὶ μοιράζονται οἱ ἄνδρες τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς οἱ ὁρησκευτικὲς τοὺς Ὑπηρεσίες. Πρόκειται ἀντίστοιχα γιὰ τὸν «Φρουρὸν» καὶ τοὺς «Παλμοὺς».

Αὐτὲς εἶναι μερικὲς διαπιστώσεις ποὺ βγαίνουν ἀπὸ τὸ ὕλιν τῆς Ἐκθεσῆς αὐτῆς. Ὅταν τὸ Γραφεῖο Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, — ἐλπίζω πολὺ σύντομα, — κυκλοφορήσῃ τὴν Ἐπετηρίδα Ἐκκλησιαστικοῦ Τύπου, ποὺ ἐτοιμάζει, θὰ θαυμάσουμε τὸ πανόραμά του, χωρὶς τίς παραλείψεις ποὺ ἐκ τῶν πραγμάτων ἡμουν ὑποχρεωμένος νὰ κάνω στὴ σύντομη αὐτὴ περιδιάβασή μου καὶ θὰ συνειδητοποιήσουμε καλύτερα, ὅπως εἶπε κι ὁ φίλος συνάδελφος Τάκης Ψαράκης, τὸ εὖρος καὶ τὴ σημασία του στὴ ζωὴ τοῦ σύγχρονου Ἑλλήνισμου.

ΕΠΑΛΞΕΙΣ ΤΗΣ ΖΩΝΤΑΝΗΣ ΡΩΜΙΟΣΥΝΗΣ

Τοῦ κ. ΝΕΣΤΟΡΑ ΜΑΤΣΑ

ΜΙΑ ΕΚΘΕΣΗ... Μιά ἐλπίδα. Μιά γέφυρα ἐπικοινωνίας. Ἀπ' ὅλον τὸν κόσμον ὅπου φτάνει τὸ μήνυμά τῆς ἀγάπης μέσα ἀπὸ τὴ γλώσσα τῆς ἀγάπης.

Ἐφημερίδες καὶ περιοδικά. Ἀπὸ τὴν ἀνὰ τὸν κόσμον Ἑλληνικὴ Ὁρθόδοξη. Ἐκεῖ πὺν εὐλαβικά διαφυλάσσονται — ὅπως πολλές φορὲς μοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ διαπιστώσω στὰ ταξίδια μου στὸ ἐξωτερικὸν — οἱ ἑλληνικὲς παραδόσεις, τὰ ἥθη, τὰ ἔθιμα, οἱ ρίζες. Πλαί στὴν Ἑλληνο-Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τὸ σχολεῖο.

«Σχολεῖα καὶ ἐκκλησιᾶς διὰ νὰ σωθῇ τὸ Γένος», ὅπως ἔλεγε ὁ ἀκάματος λαϊκὸς διδάχος, ὁ Πατρο-Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός.

Αὐτὸ στὴν Ἀμερική, τὴν Αὐστραλία, τὸν Καναδὰ καὶ γενικά ὅπου ὑπάρχουν πολυάριθμες ἑλληνικὲς κοινότητες, ἀποτελεῖ σχεδὸν γενικὸ κανόνα. Συνυπάρχουν στὸ ἴδιο κτίριο ἐκκλησία καὶ σχολεῖο καὶ συχνὰ ὁ ἱερέας εἶναι καὶ δάσκαλος.

Σ' αὐτὰ διαφυλάσσεται μὲ ὅση εὐθύνη γίνεται ἡ πολιτιστικὴ κληρονομία τῆς Φυλῆς μέσα σὲ ξένα καὶ πολὺ ἰσχυρὰ περιβάλλοντα.

Γέφυρες μὲ τὴν ὁμογένεια

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ πλούσιος ὁ ἐκκλησιαστικὸς Τύπος αὐτῶν τῶν ἐπάλξεων τῆς ζωντανῆς ρωμιοσύνης στὸ ἐξωτερικόν.

Πολλὰ ἀπὸ τὰ παλιότερα ἑλληνικὰ ἔντυπα ποὺ κυκλοφοροῦσαν στὰ πρῶτα ἡρωϊκὰ χρόνια τῶν μεγάλων μεταναστευτικῶν ρευμάτων, ἦταν ἐκκλησιαστικά. Ἀπλὰ καὶ σεμνὰ στὴν ἐμφάνισή. Ποὺ ὅμως «ἔδεναν» ἀρρηκτὰ τοὺς ὁμογενεῖς μὲ τὶς παραδόσεις τους.

Σήμερα ἀκόμη στὴν Ἀμερική, τὴν Αὐστραλία, τὸν Καναδὰ, τὴ Γερμανία, τὰ Βέλγιο, ὅπου ὑπάρχουν ζωντανὲς καὶ πολυάριθμες ἑλληνικὲς κοινότητες κυκλοφοροῦν ἀρκετὲς ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ ἢ ἀπλὰ πολυγραφημένα δελτία ποὺ ὅμως προσφέρουν σημαντικὴ ὑπηρεσία στὴ διατήρηση τῆς παράδοσης, στὴν ὁμογένεια.

Ἀπὸ τὸ "Ἅγιον Ὅρος"

ΜΕΡΙΚΑ ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἔντυπα ποὺ φέρουν ἓνα μακρινὸν μήνυμα ἐλπίδας, παρουσιάζονται στὴν ἐνδιαφέρουσα ἐκθεσὶ στὴν Αἴθουσα Τύπου τῆς Γενικῆς Γραμματείας Τύπου καὶ Πληροφοριῶν. Κι ἀκόμη, ἐκκλησιαστικὲς ἐφημερίδες, περιοδικὰ καθὼς καὶ τὰ λαμπρὰ ἔντυπα ποὺ ἐκδίδονται στὸ "Ἅγιον Ὅρος. Γιατὶ θὰ πρέπει καὶ αὐτὸ ν' ἀναφέρω πὺν δὲν εἶναι εὐρύτερα γνωστό: «Τὸ περιβόλι τῆς Παναγίας»

ὅπως τόσο γλαφυρὰ ἀποκαλεῖται τὸ "Ἅγιον Ὅρος, ἔχει μιὰ πολὺ οὐσιαστικὴ τυπογραφικὴ παράδοση στὴν κυκλοφορία περιοδικῶν καὶ ἐντύπων ἐκκλησιαστικῶν, φυσικά, περιεχομένου. Τὴν παράδοση αὐτὴ ἔχει ἰδιαίτερα μελετήσει ὁ ἐρευνητὴς τοῦ "Ἁγίου Ὅρους Ι. Μ. Χατζηφώτης καὶ ἔχει μάλιστα γράφει καὶ ἓνα σχετικὸ μελέτημα.

Η ΕΚΘΕΣΗ, πὺν ἔγιναν χθὲς τὰ ἐγκαίνιά της σὲ αἴθουσα τῆς Γενικῆς Γραμματείας Τύπου καὶ Πληροφοριῶν (Ζαλοκώστα 10), δίνει μιὰ περιεκτικὴ ἀλλὰ ἐνδεικτικὴ εἰκόνα. Εἶναι ἓνα πρῶτο μήνυμα σὲ μιὰ ἐποχὴ πὺν ὅλο καὶ περισσότερο ἀποδυναμώνουν οἱ γέφυρες ἐπικοινωνίας καὶ ἀγάπης. Τὴ σημασία καὶ τὴ σκοπιμότητα αὐτῆς τῆς οὐσιαστικῆς παρουσίας ἐπεσήμανε κηρύσσοντας τὴν ἐναρξὴ τῆς ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Σεραφεῖμ.

Καὶ ὁ ὑπεύθυνος τοῦ περιοδικοῦ Τύπου κ. Τ. Παράκης στὴ σύντομη ἀλλὰ τόσο κατατοπιστικὴ εἰσηγήσή του ἀνέφερε χαρακτηριστικὰ ὅτι «τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἔντυπα μὲ περιοδικὴ συχνότητα καλύπτουν ἓνα μεγάλο εὖρος ἐνδιαφερόντων. Ἀπὸ τὴν ἄλλη ἡ κυκλοφορία τους εἶναι τέτοια ὥστε νὰ διεισδύουν καθοριστικὰ καὶ νὰ ἐπηρεάζουν ἀποφασιστικὰ τὴν ἑλληνικὴ κοινωνία καὶ οἰκογένεια. Εἶναι ἐπίσης δυναμικὸ μέσο διάδοσης ἰδεῶν, γεγονόσ πὺν παραδέχεται κάθε ἀντικειμενικὸς παρατηρητὴς, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴ στάση πὺν τηρεῖ ἀπέναντι στὰ ἐκκλησιαστικὰ θέματα».

Χαρακτηριστικὰ ὁ Ι. Μ. Χατζηφώτης πὺν παρουσίασε μερικὰ ἀπὸ τὰ πῦ ἀντιπροσωπευτικὰ ἔντυπα τῆς ἐκθεσῆς εἶπε ὅτι τὸ ἔντυπο μὲ τὴ μεγαλύτερη κυκλοφορία σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα εἶναι ἡ «Φωνὴ Κυρίου» πὺν κυκλοφορεῖ σὲ περισσότερα ἀπὸ 400.000 ἀντίτυπα καὶ διανέμεται δωρεάν.

Ἀνάμεσα στὰ πῦ ἐνδιαφέροντὰ ἐκθέματα τὰ ἔντυπα τῆς Σμύρνης, τῆς Ἐφέσου καὶ τῶν ἄλλων μεγάλων πατρίδων τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς.

Η ΕΚΘΕΣΗ ἐμπλουτισμένη καὶ μὲ ἄλλα ἔντυπα πὺν συγκεντρώνονται στὸ μεταξὺ, θὰ «περιοδεύσῃ» σὲ μερικὰ ἐπαρχιακὰ κέντρα. Στὴ συνέχεια θ' ἀποτελέσῃ τὴ βάση γιὰ μιὰ μόνιμη ἐκθεσὶ ἐκκλησιαστικῶν ἐντύπων καὶ ἐκδόσεων πὺν θὰ μπορῇ νὰ εἶναι προσιτὴ σὲ κάθε ἐρευνητὴ. Καὶ σ' αὐτὴν, θὰ παρουσιάζονται ἀναλυτικὰ καὶ ὅλες οἱ σχετικὲς ἐκδόσεις πὺν γίνονται στὸ ἐξωτερικὸν ἔτσι ὥστε νὰ εἶναι συνεχεῖς οἱ γέφυρες ἐπικοινωνίας ἀνάμεσα στὶς Ἑλληνο-Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες σ' ὅλο τὸν κόσμον. Ἐκεῖ πὺν τόσος γίνεται ἀγώνας γιὰ νὰ διατηρηθοῦν οἱ μνήμες καὶ οἱ παραδόσεις τοῦ τόπου μας.

(Ἐφ. «Ἡ Βραδυνή», 16 Ἰουνίου 1983)

Ο ΕΛΛΗΝΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ ΣΗΜΕΡΑ

Τοῦ κ. Ι. Μ. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗ

1. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

1. ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ. Περιοδικὸν Δημοσίευμα τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἰδρύματος Πατερικῶν Μελετῶν. Κυκλοφορεῖ δυὸ φορές τὸν χρόνο: κάθε Ἰούνιο καὶ Δεκέμβριο. Πρόεδρος: ὁ Θεσσαλονίκης Παντελεήμων. Σχ. 23,50X16. Διευθυντής: Παναγιώτης Κ. Χρήστου. Συντάκτης: Θεόδωρος Ν. Ζήσης. Ἐπιμελητής: Νικόλαος Ε. Ἀποστολάκης. Διεύθυνση: Μονὴ Βλατάδων, Θεσσαλονίκη.

2. ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ. Ἐκκλησιαστικὴ καὶ θεολογικὴ ἐπετηρὶς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Οὐατείων καὶ Μεγ. Βρεταννίας. Δημοσιεύει συνεργασίες «ἐπὶ θεμάτων ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας καὶ ἀρχαιολογίας, δογματικῆς, ἱστορίας τῶν πηγῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἱστορίας τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ διεκκλησιαστικῶν σχέσεων». Ἐκδίδεται προνοία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Οὐατείων καὶ Μεγάλης Βρεταννίας Μεθοδίου. Σχ. 25X18. Διεύθυνση: 5 Craven Hill, London W. 2 England.

3. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΦΑΡΟΣ. Ἐπιστημονικὸν Θεολογικὸν Περιοδικὸν Σύγγραμμα τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, Βραβεῖον τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Ἐκδίδεται ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Νικολάου. Σχ. 24X17. Ἐποπτεύουσα Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ: Ὁ Καρθαγίνης Παρθένιος, ὁ Ἰωαννουπόλεως Παῦλος, ὁ Κεντρώας Ἀφρικῆς Τιμόθεος. Ἐπιτροπὴ Ἐκδόσεως: Ὁ Καρθαγίνης Παρθένιος, ὁ Ἰωαννουπόλεως Παῦλος, ὁ Κεντρώας Ἀφρικῆς Τιμόθεος, ὁ Ὁμότιμος Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ Ἀκαδημαϊκός κ. Κωνσταντῖνος Μπόνης καὶ ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Εὐάγγελος Θεόδωρος. Διεύθυνση: Καρνεάδου 37, Ἀθήναι.

4. ΑΝΑΛΕΚΤΑ τοῦ Ἰνστιτούτου τῶν Ἀνατολικῶν Σπουδῶν τῆς Πατριαρχικῆς Βιβλιοθήκης Ἀλεξανδρείας. Σχ. 23,50X17. Πρόεδρος: ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πηλουσίου κ. Βαρνάβας. Γραμματεὺς, ὁ Μ. Ὑπομνηματογράφος Θ. Δ. Μοσχονᾶς, ὁ καὶ ἐπιμελητὴς τῆς ἐκδόσεως. Ἐκπρόσωπος ἐν Ἀθήναις ὁ κ. Κωνσταντῖνος Μπόνης, Ἀκαδημαϊκός. Διεύθυνση: Β.Ρ. 2006, Ἀλεξάνδρεια, Ἀραβικὴ Δημοκρατία τῆς Αἰγύπτου.

5. ΝΕΑ ΣΙΩΝ. Ἐκκλησιαστικὸν Περιοδικὸν Σύγγραμμα. «Πραγματεύεται θέματα ἐπιστημονικὰ τῆς καθόλου Θεολογίας, ἀσχολεῖται εἰδικότερον περὶ τὴν Ἱστορίαν, Ἀρχαιολογίαν καὶ Τοπογραφίαν τῆς Παλαιστίνης, παρακολουθεῖ τὴν σύγχρονον ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν ἐν ταῖς Ὁρθοδόξοις Ἐκκλησίαις καὶ τὴν θρησκευτικὴν καὶ πνευματικὴν κίνη-

σιν τῶν ἄλλων λαῶν, ἐπίσημον δ' οὐσα ὄργανον τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων ὑπεραμύνεται τῶν ἐπὶ τῶν Παναγίων Προσκυνημάτων τιμαλφῶν αὐτῆς δικαίων, ἐξυπηρετεῖ ἐν γένει αὐτῆς τὰ πολυεῖδη συμφέροντα καὶ ἀναγράφει αὐτῆς τὰ χρονικά. Σχ. 24X17. Ἐποπτεύουσα Ἐπιτροπὴ: Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἱεραπόλεως κ. Εἰρηναῖος, Ἐξάρχος τοῦ Παναγίου Τάφου ἐν Ἑλλάδι, Ἀρχιμ. Θεόφιλος, Ἀρχιμ. Ἀλέξιος. Διευθυντής: Βλάσιος Ἰω. Φειδᾶς, Καθηγητὴς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἐπιμελητὴς ὕλης: Σπυρίδων Δημ. Κοντογιάννης, Βοηθὸς ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Διεύθυνση: Ἐρεχθέως 18, Ἀθήναι.

6. ΘΕΟΛΟΓΙΑ. Ἐπιστημονικὸν περιοδικὸν ἐκδιδόμενον κατὰ τριμηνίαν προνοία τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ. Σχ. 25X18. Ἐποπτεύουσα Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ: Ὁ Μεσσηνίας Χρυσόστομος, ὁ Μηθύμνης Ἰάκωβος. Διευθυντής: Εὐάγγελος Δ. Θεοδώρου, Καθηγητὴς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ: ὁ Πατρὼν Νικόδημος, Ἰωάννης Καρμίρης, Ἀκαδημαϊκός, Μέγας Φαράντος, Καθηγητὴς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Διεύθυνση: Ἰωάννου Γενναδίου 14, Ἀθήναι.

7. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ. Παράρτημα περιοδικοῦ «Θεολογία». Ἐτήσιο. Σχ. 24,50X17. Διευθυντής: Εὐάγγελος Δ. Θεοδώρου, Καθηγητὴς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἐπιμέλεια: Ἀδαμαντίου Στ. Ἀνεστίδη. Διεύθυνση Συντάξεως: Ἰωάννου Γενναδίου 14, Ἀθήναι. Διεύθυνση Ἐπιμελητοῦ: Βρυούλων 11-15B, Πεύκη Ἀττικῆς.

8. ΥΔΩΡ ΕΚ ΠΕΤΡΑΣ. Περιοδικὴ ἐπιστημονικὴ ἔκδοση Κέντρου Μελέτης Ὁρθοδόξου Πολιτισμοῦ. Ἐκδίδεται κάθε ἐξάμηνο. Ἐπίτιμος Πρόεδρος: Σεβασμ. Μητροπολίτης Πέτρας Δημήτριος. Σχ. 25X18. Διευθυντής: Πρωτ. Γεώργιος Μαρνέλλος. Ἐπιμελητὴς: Ἀντώνιος Κυπριωτάκης. Γραμματεὺς: Εὐάγγελος Παχυγιαννάκης. Μέλη τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς: Διεύθυνση: Λασιθίου 23, Ἅγιος Νικόλαος Κρήτης.

II. ΕΠΙΣΗΜΑ ΔΕΛΤΙΑ

9. ΠΑΝΤΑΙΝΟΣ. Ἐπίσημον Δελτίον Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας. Σχ. 24X17. Διευθυντής: ὁ Ταμιάθεος Σολομών. Διεύθυνση: Β. Ρ. 2006, Ἀλεξάνδρεια, Ἀραβικὴ Δημοκρατία τῆς Αἰγύπτου.

10. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΒΑΡΝΑΒΑΣ. Ἐπίσημον περιοδικὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου. Βραβεῖο Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. «Ὁργανο τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, ἐκδίδεται γιὰ τὴ θρησκευτικὴ δια-

φώτιση τοῦ λαοῦ καὶ γιὰ τὴν κωδικοποίηση τῶν ἐπισημῶν ἐγγράφων της». Σχ. 24X17. Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ: Χωρεπίσκοπος Σαλαμῖνος Βαρνάβας, Μιχ. Μαραθεύτης καὶ Στ. Ὀλύμπιος. Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ: Ἄνδρ. Μιτσιδῆς καὶ Φρ. Κλεάνθους. Ὑπεύθυνος Διευθυντής: Ἄνδρ. Μιτσιδῆς. Διεύθυνση: Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ Κύπρου, Λευκωσία.

11. ΕΚΚΛΗΣΙΑ. Ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον. Σχ. 28X20,50. Ἐποπτεύουσα Ἐπιτροπὴ: ὁ Μεσσηνίας Χρυσόστομος, ὁ Μηθύμνης Ἰάκωβος. Διευθυντής: Εὐάγγελος Δ. Θεοδώρου, Καθηγητὴς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Διεύθυνση: Ἰωάννου Γενναδίου 14, Ἀθῆναι.

Περιλαμβάνει 15νήμερο παράρτημα, τὸν «Ἐφημέριο».

III. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ

12. ΕΓΚΟΛΠΙΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ. Παράρτημα «Ἐκκλησιαστικοῦ Φάρου». Σχ. 16,50X11,50. Ἐπιμελητής: ὁ Κεντρῶας Ἀφρικῆς Τιμόθεος. Διεύθυνση: B.P. 2006, Ἀλεξάνδρεια, Ἀραβικὴ Δημοκρατία τῆς Αἰγύπτου.

13. ΑΓΙΟΤΑΦΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ. Ἱερουσαλήμ, τύποις Ἱεροῦ Κοινοῦ τοῦ Παναγίου Τάφου. Σχ. 14X10. Διεύθυνση: P.O.B. 19 632-633, Ἀνατολικὴ Ἱερουσαλήμ, Ἰσραήλ.

14. YEAR BOOK OF THE GREEK ORTHODOX ARCHDIOCESE OF NORTH AND SOUTH AMERICA. Σχ. 22X13,50. Ἐπιμελητής: Πρεσβ. Μεθόδιος Τουρνᾶς. Διεύθυνση: 10, East 79th Street, New York, NY 10021, ΗΠΑ.

15. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ. Περίοδος τρίτη. Ἐκδοσις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Σχ. 20,50X14,50. Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῆς ἐκδόσεώς του: Μητροπολίτης Ζακύνθου Παντελεήμων, Πρόεδρος, Ἀρχιμ. Ἱερόθεος Γαρυφαλλός, ὁ καὶ ἐπιμελητὴς τοῦ Ἡμερολογίου, Πρωτοπρ. Ἰωάννης Ράμφος, Λειτουργιολόγος, Ἰωάν. Ἀθανασόπουλος, Θεολόγος-φιλόλογος, Ἀπόστολος Βαλληνδράς, Μουσικολόγος, Μέλη. Διεύθυνση: Ἰασιῶν 1, Ἀθῆναι.

16. ΕΠΕΤΗΡΙΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ. Ἐκδίδεται συντάξει καὶ προνοίᾳ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ. Σχ. 21X14. Ἐπιμελεία: Αἰδ. Οἰκονόμου Κωνστ. Γιαννακοπούλου, π.Θ. Διεύθυνση: Ἱ. Μητρόπολη Μεσσηνίας, Καλαμάτα.

17. ΕΓΚΟΛΠΙΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ συνήθως σχ. 12X8,50 ἐκδίδουν πολλὰς Ἱ. Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

18. ΣΙΝΑΪΤΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ. Ἱστορικὰ στοιχεῖα, τυπικαὶ διατάξεις καὶ ἡμερολόγιον. Ἱ. καὶ Αὐτοκρατορικῆς Μονῆς τοῦ Θεοβαδίστου Ὁρους Σινᾶ. Σχ. 16,50X12. Διεύθυνση: 18, Midan

el Daher, Κάιρο, Ἀραβικὴ Δημοκρατία τῆς Αἰγύπτου.

19. ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ. Ἐκδίδεται ἀπὸ τῆς Ἱ. Μονῆς Ξηροποτάμου Ἀγίου Ὁρους. Σχ. 12X9. Διεύθυνση: Δάφνη Ἀγίου Ὁρους.

20. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΣ ΝΑΥΤΙΛΛΟΜΕΝΟΥ. Κείμενα, ἐπιμέλεια καὶ ἔκδοσις Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Σχ. 14,50X10,50. Ὑπεύθυνος Συντάξεως: Ἀρχιμ. Τιμόθεος Τριβιζᾶς, Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

21. ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ. Ἐκδοσις Ἱ. Μητροπόλεως Πειραιῶς. Σχ. 14X10. Διεύθυνση: Ζαννὴ 4, Πειραιεύς.

IV. ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

22. ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ. Ἐκδίδεται κάθε δύο ἐβδομάδας διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν Ἀμερικῆς. Σχ. 38X29. Συμβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ: Ἰωάννης Μαραγκουδάκης, Πρόεδρος, Ἑλένη Χούζακ, Ἰωάννης Πλουμίδης, Τὸμ Αἴλσον καὶ Πρόδρομος Κουρίδης. Διευθυντής: Ἀρχισυντάκτης: Π. Γαζουλᾶς. Σύνταξις: Ντῖνος Γιωτίδης, Νίκη Στεφανοπούλου. Διεύθυνση: 8E 79th Street, New York N.Y. 10021, ΗΠΑ.

Περιλαμβάνει ἀγγλόγλωσσο παράρτημα μὲ τὸν τίτλο Orthodox Observer καὶ δεύτερο παράρτημα, ἐπίσης ἀγγλόγλωσσο μὲ τὸν τίτλο Philoptochos.

23. ΕΛΛΗΝΟΚΑΝΑΔΙΚΗ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΟΡΕΙΑ (Orthodox Way). Ἑλληνικὴ Ὀρθόδοξος Ἐπισκοπὴ Τορόντο (Καναδᾶ). Κυκλοφορεῖ τὴν πρώτη ἐβδομάδα ἐκάστου μηνός. Σχ. 43X29. Συντάσσεται ἀπὸ Ἐπιτροπὴ. Διεύθυνση: 27, Teneddinton Park Ave, Toronto, Ont. M4N 2C4. Καναδᾶς.

24. ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΗΡΥΞ (Orthodox Herald). Μηνιαῖον ὄργανον Ἱεραποστολῆς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Θυατείρων καὶ Μεγάλης Βρεταννίας. Σχ. 42,50X30. Διευθυντής: Ὁ Ἐπίσκοπος Μιλητουπόλεως Τιμόθεος. Διεύθυνση: 5, Craven Hill, London W 2 Μεγάλῃ Βρεταννίᾳ.

Περιλαμβάνει καὶ ἀγγλόγλωσσα κείμενα.

25. ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ (Voice of Orthodoxy). Ὅργανο τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Αὐστραλίας. Σχ. 29X21. Περίοδος δ'. Ἐκδίδεται ἀπὸ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ. Ὑπεύθυνος Ἐκδόσεως: Ἀρχιχιμανδρίτης Παῦλος Λάιος. Τεχνικὴ ἐπιμέλεια: Ἱερὲς Ἀγγελος Ἀλφιεράκης. Διεύθυνση: 242, Cleveland St., Redfern, N.S.W. 2016, Αὐστραλία.

Περιλαμβάνει καὶ ἀγγλόγλωσσα κείμενα.

26. ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΩΟΥ. Μηνιαία θρησκευτικὴ ἐφημερίς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Σχ. 42,50X29. Ἐκδίδεται ὑπὸ Συν-

τακτικῆς Ἐπιτροπῆς. Διεύθυνση: Ἱερὰ Μητρόπολις Κώου, ὁδὸς Κοραΐ.

27. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ. Δεκαπενθήμερη ἐφημερίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐκδομένη προνοία τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ. Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Σχ. 49×35. Διευθυντής: Ἰ. Μ. Χατζηφώτης. Ἀρχισυντάκτης: Δημήτρης Σ. Φερούσης. Ἐπιμέλεια ὕλης: Βασίλης Μουστάκης. Δημοσίαις Σχέσεις: Τάκης Ψαράκης. Διεύθυνση: Ἰασίου 1, Ἀθήνα.

28. ΕΠΑΛΞΗ. Μηνιαία ἐκδοση Ἰ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Ἐκδίδεται προνοία τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ. Τὴν ἐκδοση ἐπιμελεῖται τὸ Γραφεῖο Τύπου καὶ Δημοσίων Σχέσεων τῆς Ἰ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Σχ. 35×25. Διευθυντής: Ἰ. Μ. Χατζηφώτης. Διεύθυνση: Ἀγ. Φιλοθέης 21, Ἀθήνα.

29. ΠΕΙΡΑΪΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ. Μηνιαία ἐκδοση Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς. Σχ. 42×29. Συντάσσεται ἀπὸ ἐπιτροπὴν. Ὑπεύθυνος ἐκδόσεως: Ἀρχιμ. Ἰγνάτιος Μ. Γεωργακόπουλος. Διεύθυνση: Νοταρᾶ 49, Πειραιεύς.

30. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΤΟ ΛΑΟ. Ὑπεύθυνη, ἀντικειμενικὴ, ἀληθινὴ. Περιοδικὴ ἐκδοση τῆς Ἰ. Μητροπόλεως Δημητριάδος. Ἐκδίδεται κατὰ μήνα. Σχ. 43×29. Ὑπεύθυνος συντάξεως Ἀρχιμ. Θ. Κουμαριανός. Διεύθυνση: Κ. Κартάλη 161, Βόλος.

31. Η ΟΛΥΜΠΙΑΣ. Μηνιαία ἐκδοσις τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Ἀδελφῶν Νοσοκόμων «Ἡ Ὀλυμπιάς» (Νοσηλευτικὸ Ἰδρυματὸς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος). Σχ. 35×25. Συντακτικὴ ἐπιτροπὴ: Ἀννα Καρδάση, Στέλλα Κοτσαμπασάκη. Ἐπὶ τῆς ὕλης: Β. Κουτσοπούλου. Διεύθυνση: Ξανθοῦ δίδου 21—Ἀνω Πατήσια, Ἀθήνα.

32. ΠΗΓΗ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ. Μηνιαία ἐφημερίδα ὀρθόδοξης πνευματικῆς οἰκοδομῆς. Ἐκδοση: Οἰκοτροφείου Γουμένισσας Ἰ. Μητροπόλεως Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου. Σχ. 34,50×24,50. Διεύθυνση: Οἰκοτροφεῖο Γουμένισσας.

V. NEWSLETTERS

33. ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ. Δεκαπενθήμερον δελτίον εἰδήσεων. Ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ Ὀρθοδόξου Κέντρου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. «Ἡ Ἐπίσκεψις» ἐπιδιώκει νὰ ἐνημερώνη τοὺς ἀναγνώστας τῆς περὶ τῆς ζωῆς τῶν Ἐκκλησιῶν. Σχ. 29,50×21. Διεύθυνση: 37, Chemin de Chambesy, 1292 Chambesy, Γενεύη, Ἑλβετία.

34. ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΚΑΙ ΣΚΕΨΙΣ (Témoignage et pensée Orthodoxes). Ἐκδοσις Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γαλλίας καὶ Ἐξαρχίας πάσης Ἰβηρίας. Σχ. 29,50×21. Ὑπεύθυνος ἐκδόσεως: Ἐπίσκοπος Σασίμων Ἱερεμίας. Διεύθυνση: 7, Rue Georges Bizet, 76116 Paris, Γαλλία.

Περιλαμβάνει καὶ κείμενα στὰ γαλλικά.

35. PHILOXENIA. Lettre de la communauté Grecque de Toulon et du Var. Τρίμηνο. Σχ. 30×21. Ὑπεύθυνος: π. Ἰωακείμ. Διεύθυνση: Ἑλληνορθόδοξη Ἐκκλησία, rue Marius Andrieu, Bon Rencontre, Toulon, Γαλλία.

Συντάσσεται στὰ γαλλικά.

36. ΔΕΛΤΙΟΝ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΣΚΑΝΔΙΝΑΒΙΑΣ. Σχ. 29,50×21. Συντάκτης καὶ ὑπεύθυνος: Μητροπολίτης Σουηδίας Παῦλος. Διεύθυνση: St. Georgios Kyrka Binger Jarlsgatan 92 114 20 Stockholm, Σουηδία.

Περιλαμβάνει πίνακα περιεχομένων στὰ σουηδικά.

37. LOGOS DELLA COMUNITA ORTODOSSA ELLENICA. Ἐκδοση τῆς Ὀρθόδοξης Ἑλληνικῆς Κοινότητος Ρώμης. Σχ. 30×21. Διευθυντής: Giobbe Margiotta. Διεύθυνση: 153 Via Sardegna 00187 Roma Ἰταλία.

38. NOTIZIE ORTHODOSSE. Bollettino mensile d'informazione. Ἐκδοση τῆς Ὀρθόδοξης Ἑλληνικῆς Κοινότητος Ρώμης. Σχ. 30×21. Διευθυντής: P. F. Zarcione. Συντακτικὴ ἐπιτροπὴ: Ἀρχιμ. Σπυρίδων Παπαγεωργίου. L. Christitch. G. Curuni, E. Somogyi, P. F. Zarcione. Διεύθυνση: 153, Via Sardegna, 00187 Roma, Ἰταλία.

Συντάσσεται στὰ ἰταλικά.

39. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ. Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Τύπου, Δημοσίων Σχέσεων καὶ Διαφώτισεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. (Τὸ παρὸν δελτίον πληροφορεῖ τὸν ἡμερήσιο καὶ περιοδικὸ Τύπο περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπικαιρότητος). Σχ. 33×22,50. Ἐπιμέλεια: Ἀρχιμ. Παῦλος Ἀθάνατος, Γραμματεὺς τῆς Σ. Ε. Διεύθυνση: Ἰασίου 1, Ἀθήναι.

40. ΔΕΛΤΙΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ. Ἐκδίδεται ἀπὸ τὸ Γραφεῖο Ἐκκλησιαστικῶν Εἰδήσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. «Περιλαμβάνει εἰδήσεις καὶ ἄρθρα ἡμερησίου καὶ περιοδικοῦ Τύπου πρὸς ἐνημέρωσιν τῆς Ἰ. Συνόδου καὶ τῶν Ὑπευθύνων Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπηρεσιῶν». Σχ. 42×30. Ἐπιμέλεια: Μαρία Χομίτη. Διεύθυνση: Ἰασίου 1, Ἀθήναι.

VI. ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΙΕΡΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ ΜΟΝΩΝ Κ.ΛΠ.

41. Ο ΑΓΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ Ο ΝΕΟΣ ΠΟΛΙΟΥΧΟΣ ΒΕΡΡΟΙΑΣ. Ἐκδίδεται κατὰ μήνα καὶ διανέμεται δωρεὰν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βερροίας καὶ Ναούσης προνοία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. κ. Παύλου. Σχ. 28×20,50. Διεύθυνση: Ἰ. Μητρόπολη Βερροίας καὶ Ναούσης, Βέρροια.

42. ΑΓΙΟΣ ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ. Τριμηνιαία περιοδικὴ ἐκδοση Ἰ. Μητροπόλεως Τρίκκης καὶ Σταγῶν

ἐκδιδόμενη προνοία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. κ. Ἀλεξίου. Σχ. 23,50×17. Διεύθυνση: Ἱ. Μητρόπολη Τρίκκης καὶ Σταγῶν, Τρίκαλα.

43. ΑΛΙΕΥΣ. Μηνιαῖον ἠθικοθρησκευτικὸν περιοδικὸν ἐκδιδόμενον προνοία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. κ. Θεοκλήτου. Σχ. 24×17. Διευθυντὴς καὶ ὑπεύθυνος: Ἀρχιμ. Ἀλέξανδρος Παπαδόπουλος. Διεύθυνση: Ὁδὸς Γρηγορίου Ε' 17, Τρίπολις.

44. Ο ΑΜΒΩΝ ΤΗΣ ΣΙΝΤΙΚΗΣ. Περιοδικὴ ἔκδοσις Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σιδηροκάστρου. Σχ. 25×17,50. Συντάκτης: ὁ Σιδηροκάστρου Ἰωάννης. Διεύθυνση: Ἱ. Μητρόπολις Σιδηροκάστρου, Σιδηρόκαστρο.

45. ΑΜΠΕΛΟΣ. Τετράμηνη ἔκδοσις Ἱ. Μητροπόλεως Ἡλείας. Σχ. 24×17. Συντάσσεται ἀπὸ ἐπιτροπὴ με εὐλογία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. κ. Γερμανοῦ. Διεύθυνση: Ἱ. Μητρόπολη Ἡλείας, Πύργος.

46. ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ. Ὁρθόδοξον χριστιανικὸν περιοδικόν. Σχ. 24,50×17. Ἰδρυτὴς-Διευθυντὴς: ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης Τιμόθεος. Διεύθυνση: Λεωφ. Παπαναστασίου, Μεσαμπελιές, Ἡράκλειο Κρήτης.

47. ΑΝΤΙΧΙΛΙΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΣΚΟΠΙΟ. Προνοία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σερρών καὶ Νιγρίτης κ. κ. Κωνσταντίνου. Σχ. 24×17. Ὑπεύθυνος: Ἀρχιμ. Γερβάσιος Ραπτόπουλος. Διεύθυνση: Ἱ. Μητρόπολη Σερρών καὶ Νιγρίτης, Σέρρες.

48. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΙΤΟΣ. Τετραμηνιαῖο περιοδικὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης. Σχ. 24×17. Ὑπεύθυνος Συντάξεως: Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης Τιμόθεος. Διεύθυνση: Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ, Ἡράκλειο.

49. ΓΝΩΡΙΜΙΑ. Διμηνιαῖον χριστιανικὸν φύλλον ἐκδιδόμενον προνοία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀλεξανδρουπόλεως καὶ Σαμοθράκης κ. κ. Ἀνθίμου. Σχ. 24,50×17. Διεύθυνση: Ἱερά Μητρόπολη Ἀλεξανδρουπόλεως, Ἀλεξανδρούπολη.

50. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΠΑΛΑΜΑΣ. Διμηνιαῖον Θεολογικὸν καὶ ἐκκλησιαστικὸν περιοδικὸν ὄργανον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης. Βραβεῖον Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Ἐκδίδεται προνοία τοῦ Π. Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονος. Σχ. 24×17. Διευθυντὴς: Ἰωάν. Ε. Ἀναστασίου, Καθηγητὴς Πανεπιστημίου. Ἀρχισυντάκτης: Πρωτοπρεσβύτερος Δημήτριος Βακάρος. Διεύθυνση: Ἱ. Μητρόπολη Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη.

51. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Δελτίον Τύπου καὶ Πληροφοριῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας. Ἰδρυτὴς: ὁ Μητροπολίτης Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Ἀμβρόσιος. Σχ. 25×17,50. Συντάσσεται ὑπὸ Ἐπιτροπῆς. Ὑπεύθυνος: Ἀρχιμ. Παῦλος Παπαλε-

ξίου. Διεύθυνση: Ἱ. Μητρόπολη Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας, Αἴγιο.

52. ΔΙΔΑΧΗ. Μηνιαῖον ἐκκλησιαστικὸν περιοδικὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσσηνίας. Ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας Χρυσόστομου. Σχ. 29×21,50. Ἐπιμελητὴς ἔκδόσεως: Οἰκονόμος Κων. Γιαννακόπουλος.

53. ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ. Περιοδικὸν ὄργανον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κίτρους. Προνοία τῆς Α.Σ. τοῦ Μητροπολίτου Κίτρους Βαρνάβα. Σχ. 29×21,50. Διεύθυνση: Ἱ. Μητρόπολη Κίτρους, Κατερίνη.

54. ΕΥΗΧΟΣ ΣΑΛΠΙΓΕ. Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαρίσης, Πλαταμῶνος καὶ Τυρνάβου. Ἐκκλησιαστικὸν δελτίον πνευματικῆς οἰκοδομῆς καὶ ἐνημερώσεως. Ἐκδίδεται προνοία καὶ εὐλογία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λαρίσης κ. κ. Σεραφεῖμ. Σχ. 24×17. Ὑπεύθυνος συντάξεως: Ἀρχιμ. Δημήτριος Μπεκιάρης, Ἱεροκλήρυς. Διεύθυνση: Ἱερά Μητρόπολη Λαρίσης, Λάρισα.

55. ΚΗΡΥΓΜΑ. Μηνιαῖον δελτίον κηρύγματος Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσσηνίας. Σχ. 25×17,50. Διεύθυνση: Ἱ. Μητρόπολη Μεσσηνίας, Καλαμάτα.

56. ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ. Διμηνιαῖον Ὁρθόδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν, ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας. Σχ. 24×17. Ἐκδότης: Σεβ. Μητροπολίτης κ. Θεόκλητος. Συντάσσεται ὑπὸ ἐπιτροπῆς.

57. Η ΛΕΙΜΩΝΙΑΣ. Μηνιαῖον δελτίον Ἱερᾶς Μονῆς Λειμῶνος ἐκδιδόμενον εὐλογία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μηθύμνης Ἰακώβου. Σχ. 24,50×17. Συντάκτης: Ἀρχιμ. Νικόδ. Παυλόπουλος, Ἡγούμενος. Διεύθυνση: Ἱ. Μονὴ Λειμῶνος, Λέσβος.

58. Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ. Μηνιαῖον δελτίον κηρύγματος Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς. Σχ. 21×14. Διεύθυνση: Ἱ. Μητρόπολη Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς, Σπάτα.

59. Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ. Μηνιαῖα ἔκδοσις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος. Σχ. 29×21,50. Περίοδος α': Προνοία τοῦ Μητροπολίτου Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Ἰακώβου. Περίοδος β': Προνοία τοῦ Μητροπολίτου Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος Βαρθολομαίου. Διεύθυνση: Ἱ. Μητρόπολη Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος, Μέγαρο.

60. ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ. Μηνιαῖο περιοδικὸ ὀρθόδοξον οἰκοδομῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σάμου καὶ Ἰκαρίας. Ἰδιοκτήτης-Ἐκδότης: Ἱ. Μητρόπολις Σάμου καὶ Ἰκαρίας. Σχ. 24×16,50. Διεύθυνση: Ἱ. Μητρόπολη Σάμου καὶ Ἰκαρίας, Σάμος.

61. Η ΟΔΟΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ. Μηνιαῖον ὄργανον Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μηθύμνης προνοία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μηθύμνης κ. Ἰακώβου. Σχ. 24,50×17. Διευθυντὴς: Ἀρχιμ. Νικόδημος Παυλόπουλος Ἱεροκλήρυς. Διεύθυνση: Ἱ. Μητρόπολη Μηθύμνης, Καλλονὴ Λέσβου.

(Συνεχίζεται)

Ε Π Ι Κ Λ Ι Ρ Α

Ὁ Πρωτομάρτυς Στέφανος.

ΣΤΙΣ 2 τοῦ μηνός, ἡ Ἐκκλησία μας μνημονεύει τὴν ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ Πρωτομάρτυρος Στεφάνου. Προέκειται γιὰ ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ δοξασιμὰ ὀνόματα τοῦ ἀρχαίου Χριστιανισμοῦ. Τὸ σεβασμιότατο ἀνάμεσα σ' ἐκεῖνα τῶν ἐπὶ διακόνων, μὲ τὰ ὁποῖα οἱ Ἀπόστολοι ἐπ' ἀνδρῶσαν τὴν κοινότητα τῶν πιστῶν, ἀναθέτοντας σ' αὐτὸ τὸ εἶδος συνεργεῖον τὴ μέριμνα γιὰ τὶς ὕλικές ἀνάγκες τῆς. Ἡ Γραφή μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ὁ Στέφανος ἦταν ἄνδρας ποτισμένος ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιο. Καὶ αὐτὴ ἡ πραγματικότητα φανερώθηκε καὶ στὴ ζωὴ καὶ στὸ τέλος του. Διακόνησε τὴν Ἐκκλησίαν μὲ ζήλο καὶ σύνεση. Καὶ ἐπεσφράγισε τὸ δῖο του, τὸν τόσο σύντομο καὶ ἀποδοτικὸ, μὲ τὴ θαρραλέα ὁμολογία καὶ τὸ μαρτύριο. Εἶναι ὁ πρῶτος χρονικὰ στὴν ἀτέρευτη σειρά τῶν ἀθλητῶν τῆς πίστεως, πὺν πρόσφεραν τὸ αἷμα τους γιὰ τὸν Χριστό. Καὶ ἡ τιμὴ του παραμένει ἐξαιρετικὰ μεγάλη στὸ κῶλημα τῶν αἰώνων.

Ἐθνικὴ μάστιγα.

ΚΑΘΕ καλοκαίρι, χωρὶς νὰ ἐξαιρεθεῖ τὸ φετινὸ, οἱ φωτιές, θαλιές ἢ ὀφειλόμενες σὲ ἀσύγγνωστη ἀμέλεια, ἀφανίζουν μεγάλα μέρη πράσινου στὴν τόσο φτωχὴ σ' αὐτὸ χώρα μας. Ἐχουν καταστήσει πᾶς σωστὴ ἐθνικὴ πληγὴ. Ἡ Πολιτεία ἀντιμετωπίζει τὸ κακὸ μὲ ὅσα μέσα διαθέτει. Ἀρχίζοντας ἀπὸ πυκνὴ καὶ ἐπίμονη διαφώτιση τοῦ κοινοῦ καὶ φθάνοντας ὡς τὴ λήψη προληπτικῶν καὶ κατασταλακτικῶν μέτρων. Ἡ ἐπιτυχία ὅμως πολὺ ἀπέχει ἀκόμη ἀπὸ τὸ νὰ εἶναι καθηγουχαστική.

Σὲ τί ὀφείλεται τὸ ἀποκαρδιωτικὸ γεγονός; Οἱ εἰδικοί λένε ὅτι βασικὴ αἰτία του εἶναι ἡ ἔλλειψη κοινωνικῆς ἀγωγῆς πὺν χαρακτηρίζει τοὺς Νεοέλληνες. Ὡς λαός, διεπόμεστε σὲ πολλὰ ἀπὸ ἀτομισμό. Ἀδυνατοῦμε νὰ συλλάβουμε μιὰν ἀπλὴ ἀλήθεια. Ὅτι, ἀδιαφοροῦντας γιὰ τὸ τί θὰ συμβεῖ στοὺς διπλανούς μας, ἀδιαφοροῦμε στὴν πραγματικότητα γιὰ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ μας.

Εἶναι ἓνα βαθιὰ φυτεμένο ἐθνικὸ μας ἐλάττωμα. Πὺν πρέπει νὰ τὸ συνειδητοποιήσουμε καὶ νὰ τὸ ξεριζώσουμε. Σ' αὐτὸ ἔχουν καταβολὲς πολλὰ κορμίσματα κακοδαιμονίας τῆς ζωῆς μας σὰν συνόλου.

Ἀς βοηθήσει σ' αὐτὸ τὸ σκοπὸ καὶ ἡ ποιμαίνουσα Ἐκκλησία. Φωτίζοντας μὲ τὸ λόγο τῆς τὶς ψυχὰς καὶ καλλιεργώντας τοὺς τὸ αἶσθημα τῆς ἀλληλεγγύης. Ἐνα αἶσθημα πὺν ἔχει τὴν πηγὴ του ἀκριβῶς στὸ Ἐδαγγέλιο.

Οἱ δυὸ Παρακλήσεις στὴν Παναγία.

ΟΙ ΔΥΟ Παρακλητικοὶ Κανόνες πρὸς τὴ Θεοτόκο, πὺν ψάλλονται ἀνὰ ἓνας κάθε ὁρὰν στοὺς ναοὺς κατὰ τὸ Δεκαπενταῦγουστο, εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ οἰκεῖα στὸ ὁρθόδοξο Πλήρωμα τμημάτων τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας Ὑμνωδίας. Τὰ λόγια τῶν ἱερῶν αὐτῶν ποιητικῶν κειμένων ἐπανθοῦν σὲ ὅλα τὰ χεῖλη. Ἡ μακραίωνη τριβὴ, ἀντὶ νὰ ξεθωριάσει στὴν αἰσθησὴ μας τὸ κάλλος τους, τὸ σιελδώνει καὶ τὸ καθιστᾷ πάντα ζωντανό.

Ὁ Μικρὸς καὶ ὁ Μέγας Παρακλητικὸς Κανόνας, ψαλλόμενοι καὶ κατ' ἴδιαν ἀπὸ τοὺς πιστοὺς, γιὰ περυσιαστικούς λόγους, κατανύτουν βαθιὰ τὴν ψυχὴ. Ἐκφράζουν αἰώνια διώματα τοῦ πονεμένου λαοῦ μας. Δίνουν διέξοδο στοὺς καημούς του, παρηγοριὰ καὶ στήριξη, πὺν πηγάζουν ἀπὸ τὴ γλυκιά μας Παναγία, Μάνα τρυφερὴ καὶ «πολλὰ ἰσχύουσα» Προστάτρια τοῦ Γένους. Αὐτοὶ οἱ δυὸ ἀδάμαντες τοῦ θυζαντινοῦ θρησκευτικοῦ λυγρισμοῦ εἶναι ἐκθαμβωτικὰ κομμάτια στὸ θησαυροφυλάκιο τῆς ἐθνικῆς μας Παράδοσης, ἀποτελώντας ἓνα αἰώνιο παρὸν στὴ ζωὴ τῶν Ἑλλήνων.

Γιὰ μορφωμένους κληρικούς.

ΖΥΜΩΣΕΙΣ σημειώνονται τελευταῖα μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας γιὰ τὴν ἀναμόρφωση τῆς Παιδείας τοῦ Κλήρου μας. Μὲ σκοπὸ νὰ ἀνέλθῃ τὸ πνευματικὸ ἐπίπεδο τῶν σημερινῶν καὶ αὐριανῶν ποιμένων μας. Κοινὴ ἡ εὐχὴ νὰ εὐδωθοῦν. Ἡ ἐποχὴ μας ἔχει πολλὰς ἀπαιτήσεις, ὅλοι τὸ βλέπουν. Καὶ γιὰ ν' ἀνταποκριθεῖ σ' αὐτὲς ἡ Ἐκκλησία, χρειάζεται πολὺπλευρὰ καθαρισμένο ἔμφυχο δυναμικό. Ἡ Κυβέρνηση δείχνει ὅτι συνειδητοποιεῖ τὸ πρόβλημα. Ἀπομένει στὴν Ἐκκλησίαν νὰ τὴν ποδηγετήσει στοὺς σωστοὺς δρόμους. Θὰ ἦταν πράγματι κρίμα, νὰ μὴ τελεσφορήσει ἡ συνεργασία τους.

Ὁ Προφήτης Σαμουὴλ.

ΕΙΝΑΙ μιὰ ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες φημισανωμίες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ὡς πρὸς τὴν ἀπήχηση τῶν μεσαιωνῶν του στὸ Θεό, ἡ Βίβλος τὸν μνημονεύει εὐθὺς μετὰ τὸ Μωϋσῆ (Ἰερμ. ιε' 1). Ἐργάσθηκε ὡς Προφήτης καὶ διετέλεσε ὁ ἔσχατος ἀπὸ τοὺς Κριτὲς τοῦ περιουσίον ἔθνους. Ἐλαμψε κατὰ τὸν ια' αἰῶνα. Τοῦ ὀφείλεται ἡ ἀνάδειξη τοῦ Σαουλ ὡς πρώτου βασιλεῦς τοῦ Ἰσραὴλ. Τὰ βιογραφικά του στοιχεῖα περιέχονται στὴν Α' βίβλο τῶν Βασιλειῶν, μὲ πολλὰς ἐποικοδομητικὰς λεπτομέρειες. Ἡ Ἐκκλησία μας γεραίρει τὸ ὄνομά του σὲ 20 Αὐγούστου.